

KALENDARIUM WYDARZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH 2009 ROKU

PÓLNOĆ

1 stycznia – Czechy objęły przewodnictwo w Radzie UE. Oficjalnymi priorytetami prezydencji były m.in. liberalizacja w sferze wspólnego rynku i wspólnej polityki handlowej oraz relacje transatlantyckie, z Bałkanami Zachodnimi i ze wschodnimi sąsiadami UE.

1 stycznia – Słowacja przyjęła euro.

1 stycznia – Islandczyk Helgi Hjörvar objął roczny mandat przewodniczącego Rady Nordyckiej, zastępując na tym stanowisku Szwedkę Sinikkę Bohlin.

1 stycznia – Theodora Bakoyannis, minister spraw zagranicznych Grecji, przejęła funkcję urzędującego przewodniczącego OBWE od fińskiego szefa dyplomacji Alexandra Stubba. 7 października na tym stanowisku zastąpił ją jej sukcesor w greckim rządzie Geórgios Papandréou.

1 stycznia – W rezultacie sporu z ukraińskim Naftohazem o zaległe należności za gaz ziemny Gazprom ograniczył, a 7 stycznia zatrzymał dostawy przez Ukrainę, oskarżając ją o kradzież surowca. Brak gazu w sieciach przesyłowych państw Europy Środkowej, Wschodniej i Południowej spowodował m.in. konieczność tłoczenia przez te kraje narodowych zapasów, ogłoszenie stanu wyjątkowego na Słowacji i w Rumunii, zamieszki uliczne w Serbii oraz wymusił dywersyfikację importu do tych państw, głównie z Norwegii, z Afryki Północnej (Algieria, Libia) i z państw sąsiedzkich (m.in. Serbia importowała gaz z Niemiec i Węgier, Bułgaria – z Grecji). 7 stycznia premier sprawujący prezydenturę UE Czech M. Topolánek postawił stronom sporu gazowego ultimatum, domagając się wznowienia dostaw, wsparte m.in. przez rządy Francji i Niemiec, co zaowocowało 12 stycznia podpisaniem przez Rosję, Ukrainę i UE protokołu o wprowadzeniu unijnych inspektorów gazowych do terminali przesyłowych na granicy rosyjsko-ukraińskiej. 13 stycznia Gazprom ogłosił wznowienie dostaw – które nie nastąpiło. 14 stycznia premierzy: Słowacji R. Fico, Bułgarii S. Staniszew i Mołdowy Z. Greceanii złożyli wizytę w Moskwie w tej sprawie. 17 stycznia szczyt gazowy na Kremlu z udziałem Rosji (prezydent D. Miedwiediew), Ukrainy (premier J. Tymoszenko) i UE (minister przemysłu i handlu Czech M. Říman i komisarz UE ds. energii A. Piebalgs) przerodził się w rosyjsko-ukraińskie rozmowy bilateralne, które 18 stycznia przyniosły porozumienie, m.in. o odstąpieniu od usług pośrednika (RosUkrEnergo), rezygnacji Rosji z części roszczeń finansowych (600 mln USD) i urynkowaniu cen od 2010 r., podpisane dzień później przez prezesów Gazpromu i Naftohazu. 19–22 stycznia dostawy gazu do Europy przez Ukrainę zostały stopniowo wznowione.

2 stycznia – Belgijski parlament udzielił wotum zaufania rządowi Hermana Van Rompuya (Partia Chrześcijańsko-Demokratyczna i Flamandzka, CD&V), który zastąpił na tym stanowisku zdymisjonowanego 22 grudnia 2008 r. Yves’a Leterme’a (CD&V).

7 stycznia – Policja turecka rozpoczęła aresztowania osób (łącznie ok. 60 w styczniu) rzekomo powiązanych z kemalistowską tajną organizacją Ergenekon, posądzaną o planowanie puczu w celu obalenia rządów islamskiej Partii Sprawiedliwości i Rozwoju premiera R. Erdogana. 16 stycznia turecki sztab generalny oskarżył rząd o łamanie praw człowieka w toku dochodzenia, ale 13 lutego odciął się od Ergenekonu i 17 lutego rozpoczął wewnętrzne śledztwo.

9 stycznia – Prezydent elekt USA B. Obama wskazał przyszłych szefów agencji wywiadu – b. szefa sztabu Białego Domu Leona Panettę – szefa CIA i b. szefa Dowództwa Pacyfiku adm. Dennisa Blaira – dyrektora wywiadu narodowego (DNI). Zastąpili oni odpowiednio: Michaela Haydena – 13 lutego i Johna M. McConella – 29 stycznia.

13 stycznia – W masowych protestach w Rydze, które przerodziły się w zamieszki uliczne, ok. 10 tys. Łotyszy domagało się ustąpienia rządu Ivarsa Godmanisa (Łotewski Front Ludowy) z powodu zapaści gospodarczej kraju – w pierwszym kwartale 2009 r. łotewski PKB zmniejszył się o 18% w stosunku do roku poprzedniego. 20 lutego Godmanis ustąpił z funkcji premiera, a 26 lutego prezydent Valtis Zatlers powierzył misję utworzenia rządu Valdisowi Dombrovskisowi (Partia Nowej Ery), który został zaprzysiężony 12 marca.

14 stycznia – Rząd Niemiec ogłosił uruchomienie pakietu stymulacyjnego gospodarki narodowej wartego 67 mld USD. 2 lutego premier Francji F. Fillon ogłosił analogiczny pakiet wart 33 mld USD. W pierwszym kwartale 2009 r. gospodarki tych krajów skurczyły się odpowiednio o 3,8% i 6,1%.

16 stycznia – Korea Południowa podpisała z USA porozumienie, na mocy którego wojska amerykańskie na jej terytorium będą współfinansowane przez jej rząd w kwocie 560 mln USD, dzięki czemu USA zgodziły się na ich dalsze stacjonowanie.

20 stycznia – Barack Hussein Obama rozpoczął urzędowanie jako 44. prezydent USA, zastępując na tym stanowisku odchodzącego po dwóch kadencjach G.W. Busha.

24 stycznia – Gruzja wznowiła tranzyt rosyjskiego gazu ziemnego do Osetii Południowej przez sieci przesyłowe leżące na jej terytorium, wstrzymany w czasie wojny rosyjsko-gruzyńskiej w 2008 r.

26 stycznia – Islandzki premier Geir Haarde (Partia Niepodległości) zrezygnował ze stanowiska w rezultacie rozpadu koalicji z Sojuszem Socjaldemokratycznym (*Samfylkingin*), kierowanym przez Ingibjörg Gísladóttir, minister spraw zagranicznych w jego rządzie, na tle rozliczeń o odpowiedzialność za kryzys gospodarczy kraju – spadek PKB o ok. 6% w pierwszym kwartale 2009 r. w stosunku do roku poprzedniego. Protesty uliczne w Reykjavíku 20 stycznia przerodziły się w zamieszki pod Althingiem, tzw. rewolucję sprzętu kuchennego (udział w nich wzięło ok. 2 tys. osób), które policja stłumiła z użyciem gazu łzawiącego – po raz pierwszy od wystąpień przeciw wstąpieniu do NATO w 1949 r. 1 lutego prezydent Ólafur Grímsson mianował rząd Jóhanny Sigurðardóttir (*Samfylkingin*), który otrzymał poparcie Ruchu Lewica-Zieloni i Partii Postępowej, kończąc trwające 19 lat rządy Partii Niepodległości. Przyspieszone wybory parlamentarne 25 kwietnia wygrał *Samfylkingin*, zdobywając 29,8% głosów i 20 z 63 mandatów, przed Partią Niepodległości – 23,7% głosów i 16 mandatów. Sigurðardóttir pozostała na stanowisku premiera, tworząc rząd z Ruchem Lewica-Zieloni. Do priorytetów swojego rządu zaliczyła wstąpienie Islandii do UE i przyjęcie euro. 16 lipca Althing przegłosował ubieganie się Islandii o członkostwo w UE.

28 stycznia – Metropolita smoleński i kaliningradzki Cyryl, który za patriarchatu Aleksego II zajmował się stosunkami zewnętrznymi Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego, w tym relacjami z Watykanem, został wybrany na 16. Patriarchę Moskwy i Wszechrusi.

28 stycznia – Niemiecki „Der Spiegel” opublikował przeciek rozkazu, który gen. John Craddock, naczelny dowódca połączonych sił zbrojnych NATO w Europie (SACEUR), wydał szefowi misji ISAF w Afganistanie gen. Davidowi D. McKiernanowi (USA) i szefowi Dowództwa Połączonych Sił – Brunsum gen. Egonowi Rammsowi (Niemcy) koordynującemu ISAF. Craddock polecił, by rozkazać żołnierzom misji ISAF zabijanie cywilnych plantatorów maku w Afganistanie i niszczenie afgańskich laboratoriów produkujących narkotyki bez konieczności dowiedzenia ich związków z talibami, czego wykonania McKiernan i Ramms odmówili. Skandal zaowocował wymianą przez USA dowódcy SACEUR – 2 lipca gen. Craddocka zastąpił adm. James Stavridis, pierwszy w historii oficer US Navy na tym stanowisku.

30 stycznia – KRLD anulowała większość porozumień normalizacyjnych, które zawarła z Republiką Korei, łącznie z umową delimitującą granicę na Morzu Żółtym, za powód podając konfrontacyjną politykę południowokoreańskiego prezydenta Lee Myung-baka.

30 stycznia – Premier Gruzji Grigoł Mgalobliszwili zrezygnował ze stanowiska, powołując się na problemy zdrowotne. 6 lutego zastąpił go wicepremier i minister finansów w jego rządzie, Nikołoz Gilauri.

4 lutego – Rada Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym na szczycie w Moskwie porozumiała się w sprawie dalszego rozwoju Sił Szybkiej Odpowiedzi – mimo niechęci Białorusi i Uzbekistanu członkowie zobowiązali się do asygnowania po jednym batalionie na potrzeby wspólnych ćwiczeń i operacji, jak również wybrali ponownie gen. Nikołaja Bordiuzę (Rosja) na 5-letnią kadencję sekretarza generalnego. Tego samego dnia na spotkaniu JewrAzEs prezydenci państw członkowskich tej organizacji zdecydowali o ustanowieniu Wspólnego Funduszu Antykryzysowego, dysponującego 10 mld USD.

8 lutego – W wyborach do Landtagu Liechtensteinu zwyciężyła liberalna Unia Patriotyczna, zdobywając 47,6% głosów i bezwzględną większość 13 z 25 mandatów. Jej rywal, konserwatywna Partia Postępowych Obywateli, uzyskała 43,5% głosów i 11 mandatów.

8 lutego – Większością 59,6% głosów Szwajcarzy wypowiedzieli się w referendum za rozszerzeniem na Bułgarię i Rumunię zakresu umów między Szwajcarią i UE dotyczących swobodnego przepływu osób w ramach porozumień z Schengen/Dublina. W zawartym 1 czerwca protokole do Porozumień Dwustronnych II z 2004 r. Berno zarezerwowało sobie prawo do 10-letniego okresu przejściowego w uwalnianiu rynku pracy z opcją dalszego przedłużenia restrykcji.

10 lutego – W wyborach do Knesetu, przyspieszonych ze względu na niemożność sformowania przez Cipi Liwni, nową liderkę partii Kadima, większościowego rządu po rezygnacji 17 września 2008 r. E. Olmerta z funkcji premiera, nominalnie wygrała centrowa Kadima, uzyskując 22,5% głosów i 28 ze 120 mandatów. Jednakże misję tworzenia rządu 20 lutego prezydent S. Peres powierzył Benjaminowi Netanjahu, którego prawicowy Likud uzyskał 21,6% głosów i 27 mandatów. Netanjahu udało się sformować większościową koalicję złożoną m.in. z lewicowej Partii Pracy oraz syjonistycznych Yisrael Beitenu i Szas (łącznie 69 mandatów), dzięki czemu jego rząd 31 marca otrzymał w Knesecie wotum zaufania.

12 lutego – OBWE przedłużyła do 30 czerwca mandat 20 obserwatorów pełniących misję na faktycznej granicy gruzińsko-osetyjskiej.

13 lutego – Gen. N. Bordiuzha, sekretarz generalny OUBZ, ogłosił integrację obrony powietrznej Rosji i Armenii pod egidą tej organizacji.

13 lutego – Podczas spotkań w Moskwie z tureckim prezydentem A. Gulem prezydent Rosji D. Miedwiediew stwierdził, że jego kraj popiera większe zaangażowanie Turcji w regionie Morza Czarnego i Kaukazu, a premier W. Putin – że Turcja jest dla Rosji priorytetowym kierunkiem polityki zagranicznej.

17 lutego – Szefowie dyplomacji USA H. Clinton i Japonii Nakasone Hirofumi podpisali w Tokio umowę o relokacji 8 tys. żołnierzy amerykańskich z Okinawy na Guam, finansowanej przez stronę japońską w kwocie 2,8 mld USD.

18 lutego – Ceremonia otwarcia terminalu skroplonego gazu ziemnego (LNG) w Korsakowie na Sachalinie stała się okazją do spotkania między premierem Japonii Asō Tarō i prezydentem Rosji D. Miedwiediewem i uzgodnienia „oryginalnego i niekonwencjonalnego podejścia” do rozwiązywania sporu terytorialnego o Kuryle, który od II wojny światowej pozostaje przeszkodą w podpisaniu traktatu pokojowego między tymi państwami. Była to pierwsza powojenna wizyta japońskiego premiera na wyspie (status jej południowej części również nie jest wzajemnie uregulowany). Na mocy dwustronnego kontraktu w ciągu następnej dekady Japonia ma otrzymywać przez Korsakow ok. 6,2 mln ton LNG rocznie – co zaspokoi ok. 8% jej zapotrzebowania.

19 lutego – Japonia i Szwajcaria zawarły umowę o wolnym handlu, zobowiązując się znieść cła na 99% wartości ich wymiany handlowej do 2019 r.

22 lutego – Na spotkaniu europejskich członków G-20 w Berlinie przywódcy państw opowiedzieli się m.in. za większą regulacją rynków finansowych i podwojeniem środków w dyspozycji MFW do 500 mld USD, głównie w celu pomocy gospodarkom Europy Wschodniej.

1 marca – Nadzwyczajny szczyt Rady Europejskiej w Brukseli poświęcony był wspólnotowym działaniom na rzecz walki z kryzysem gospodarczym. Przywódcy unijni potwierdzili swoje przywiązanie do jednolitego rynku i wspólnej waluty, odrzucając unilateralny protekcyjizm.

18 marca – Według oficjalnych wyników referendum konstytucyjnego w Azerbejdżanie od 87,1% do 91,8% głosujących poparło 29 poprawek do ustawy zasadniczej, które dotyczyły m.in. ograniczeń wolności prasy i zniesienia limitu liczby kadencji prezydenckich.

19–20 marca – Rada Europejska na posiedzeniu w Brukseli zdefiniowała stanowisko UE na szczycie G-20 w Londynie w zakresie regulacji światowego systemu finansowego, zdecydowała o uruchomieniu Partnerstwa Wschodniego i o przyszłym utworzeniu energetycznego mechanizmu antykryzysowego na wypadek przerw w dostawach.

29 marca – W przyspieszonych wyborach do Zgromadzenia Czarnogóry zwyciężyła rządząca Koalicja na rzecz Europejskiej Czarnogóry premiera Milo Đukanovicia, uzyskując 51,9% głosów i 48 z 76 mandatów. Główna siła opozycyjna, Socjalistyczna Partia Ludowa Czarnogóry Srđana Milicia, uzyskała 16,8% głosów i 16 mandatów. Đukanović pozostał na stanowisku premiera.

1 kwietnia – Izba Reprezentantów Malty wybrała George’a Abdelę na prezydenta tego kraju. 4 kwietnia Abdela został zaprzysiężony na 5-letnią kadencję jako ósmy prezydent Malty, zastępując ustępującego prezydenta Edwarda Fenecha Adamiego. Mimo związków z opozycyjną Partią Pracy otrzymał on rekomendację od rządzącej Partii Nacjonalistycznej, co zdarzyło się pierwszy raz w historii Malty.

3–4 kwietnia – Na rocznicowym 21. szczycie NATO z okazji 60-lecia Paktu, który odbył się w Strasburgu, Kehl i Baden-Baden, Francja wróciła do zintegrowanych struktur wojskowych Sojuszu. Oprócz tego przywódcy państw uruchomili operację *Allied Protector* w Rogu Afryki wymierzoną przeciw piractwu i potwierdzili kontynuowanie dotychczasowych operacji Sojuszu (ISAF, KFOR, NTM-I, *Active Endeavour*). Zapowiedzieli prace nad nową doktryną strategiczną Paktu, których efekt ma być przedstawiony na kolejnym szczycie, w Lizbonie. W szczycie uczestniczyły Albania i Chorwacja, które oficjalnie dołączyły do organizacji 1 kwietnia. Podtrzymana została oferta członkostwa dla Macedonii i zachęty dla Gruzji i Ukrainy do przygotowań na jego rzecz. Na nowego sekretarza generalnego NATO został wybrany duński premier Anders Fogh Rasmussen, który 1 sierpnia zastąpił na tym stanowisku Holendra Jaapa de Hoop Scheffera.

4 kwietnia – W drugiej turze wyborów prezydenckich na Słowacji zwyciężył urzędujący prezydent Ivan Gašparovič, popierany m.in. przez rządzący Smer premiera Roberta Fico, zdobywając 55,5% głosów. Gašparovič tym samym utrzymał przewagę z pierwszej tury, która odbyła się 21 marca, nad kontrkandydatką z ramienia opozycyjnej Słowackiej Unii Demokratycznej i Chrześcijańskiej, Iveta Radičová (44,5% głosów).

5 kwietnia – Na pierwszym z udziałem B. Obamy szczycie USA–UE w Pradze strony zadeklarowały wolę zacieśnienia relacji transatlantycznych. W trakcie spotkania prezydent USA dał wyraz gotowości przewodzenia walce ze zmianami klimatycznymi.

5 kwietnia – Druga tura macedońskich wyborów prezydenckich przyniosła zwycięstwo Gjorge Ivanova, kandydata rządzącej chadeckiej Wewnętrznej Macedońskiej Organizacji Rewolucyjnej – Partii Demokratycznej na rzecz Macedońskiej Jedności Narodowej (VPRO-DPMNE), który zdobył 63,1% głosów, utrzymując prowadzenie uzyskane w pierwszej turze 22 marca. Kandydat opozycyjnej Socjaldemokratycznej Unii Macedonii (SDSM) Ljubomir Frčkoski uzyskał 36,9% głosów. Ivanov został zaprzysiężony 12 maja, przejmując obowiązki od ustępującego prezydenta Branko Crvenkovskiego (SDSM), który nie kandydował.

5 kwietnia – W wyborach parlamentarnych w Mołdowie zwyciężyła Partia Komunistów Republiki Mołdowy (PCRM) prezydenta Władimira Woronina, uzyskując 49,5% głosów i 60 ze 101 mandatów. Opozycja nie uznała rezultatu wyborów i 6 kwietnia rozpoczęła demonstracje w Kiszyniowie, które dzień później przerodziły się w zamieszki. W ich wyniku m.in. został splądrowany i podpalony budynek parlamentu. 8 kwietnia policja stłumiła wystąpienia, a 10 kwietnia Woronin wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego o ponowne przeliczenie głosów, którego wyniki, ogłoszone 21 kwietnia, nie zmieniły rozkładu mandatów. Jako że nowy parlament był zobligowany na mocy konstytucji do wyboru nowego prezydenta przed 8 czerwca pod rygorem jego rozwiązania, brak jednego głosu do wymaganych 3/5 po stronie PCRM pozwolił sojuszowi Partii Liberalnej, Partii Liberalno-Demokratycznej Mołdowy (PLDM) i Sojuszowi Nasza Mołdowa zablokować wybór kandydatki komunistów, premier Zinaidy Greceanii. 15 czerwca Woronin rozwiązał parlament, a nowe wybory odbyły się 29 lipca, zmniejszając przewagę PCRM do 48 mandatów (44,7% głosów). 8 sierpnia partie opozycyjne, dysponujące 53 mandatami, powołały Sojusz na rzecz Integracji Europejskiej (AIE). Wybrany 28 sierpnia na przewodniczącego parlamentu Mihai Ghimpu (Partia Liberalna) 11 września tymczasowo przejął od ustępującego Woronina obowiązki prezydenta i 17 września powierzył Władowi Filatowi (PLDM) misję utworzenia rządu, który 25 września otrzymał wotum zaufania. Kandydatem AIE na prezydenta został Marian Lupu (Partia Demokratyczna), do końca 2009 r. PCRM zablokowała jednak dwie próby jego elekcji.

26 kwietnia – W wyborach do andorskiej Rady Generalnej zwyciężyła Partia Socjaldemokratyczna (45% głosów i 14 z 28 mandatów) przed Koalicją Reformistyczną (32,3% głosów i 11 mandatów).

29 kwietnia – W konsekwencji skandalu szpiegowskiego wokół wysokiego rangą urzędnika estońskiego ministerstwa obrony Hermana Simma, który, aresztowany 6 listopada 2008 r., 25 lutego 2009 r. został uznany przez estoński sąd za winnego zdrady stanu i skazany na 12 lat więzienia za przekazywanie Rosji tajnych danych natowskich, unijnych i estońskich, NATO wydało ze swojej kwatery głównej w Brukseli dwóch dyplomatów rosyjskich oskarżonych o zaangażowanie w aferę.

4 maja – 18. szczyt Japonia–UE w Pradze poświęcony był głównie ustaleniu wspólnych stanowisk w takich kwestiach jak konflikty w Afganistanie, Pakistanie, Somalii czy północnokoreański program nuklearny, a także kryzys gospodarczy, walka z ociepleniem klimatu czy przełamanie impasu w negocjacjach nad „rundą z Dauhy”.

6 maja – Kanada i UE na wspólnym szczycie w Pradze postanowiły m.in. o rozpoczęciu negocjacji nad porozumieniem o kompleksowym partnerstwie gospodarczym (CEPA).

17 maja – Większością 69,1% głosów wybory prezydenckie na Litwie wygrała kandydatka niezależna Dalia Grybauskaitė, pokonując m.in. Algirdasa Butkevičiusa (Socjaldemokratyczna Partia Litwy), który uzyskał 11,8% głosów. 12 lipca Grybauskaitė rozpoczęła urzędowanie, zastępując ustępującego prezydenta Valdasą Adamkusa.

23 maja – Zgromadzenie Federalne Niemiec ponownie wybrało Horsta Köhlera (CDU/CSU) na prezydenta Republiki. Pokonał on Gesine Schwan (SPD) stosunkiem głosów 613 do 503.

23 maja – Były prezydent Republiki Korei Roh Moo-hyun, przeciwko któremu toczyło się postępowanie o korupcję w trakcie sprawowania urzędu, popełnił samobójstwo.

31 maja – W wyniku wyborów w Osetii Południowej do parlamentu weszły jedynie partie popierające prezydenta E. Kokojtego, zdobywając wszystkie 34 mandaty. Jego własna Partia Jedności zdobyła 46,3% głosów i 17 mandatów. Wybory zostały uznane za nielegalne przez USA, UE i NATO.

2 czerwca – Wybory do parlamentu Grenlandii, która poszerzyła swoją autonomię w stosunku do Danii dzięki referendum w 2008 r., przyniosły zwycięstwo lewicowej Wspólnoty Inuitów, która zdobyła 43,7% głosów i 14 z 31 mandatów i pokonała tym samym centrolewicową partię „Naprzód” premiera Hansa Enoksena (26,5% głosów i 9 mandatów). Nowym premierem 12 czerwca został lider Wspólnoty Inuitów – Kuupik Kleist. 21 czerwca nowy status Grenlandii, m.in. przyznający grenlandzkiemu status języka oficjalnego oraz zapewniający jej samodzielność w dziedzinie jurysdykcji i kontrolę nad zasobami naturalnymi, wszedł w życie.

4–7 czerwca – W wyborach do Parlamentu Europejskiego w większości krajów zwyciężyły partie identyfikujące się z Europejską Partią Ludową (EPP). Do państw, gdzie wygrała inna frakcja, należą Szwecja, Dania, Malta i Grecja (Sojusz Socjalistów i Demokratów, S&D), Estonia, Belgia, Holandia (Sojusz Liberalów i Demokratów dla Europy, ALDE) oraz Wielka Brytania i Czechy (Europejscy Konserwatyści i Reformiści, ECR). Wynik wyborczy przełożył się na mandaty dla największych frakcji w następujący sposób: EPP – 265, S&D – 184, ALDE – 84, Zieloni – 55, ECR – 54.

7 czerwca – Luksemburskie wybory parlamentarne przyniosły zwycięstwo Chrześcijańskiej Społecznej Partii Ludowej premiera Jean-Claude’a Junckera (38% głosów, 26 na 60 mandatów), przed Socjalistyczną Partią Robotniczą Luksemburga (21,6% głosów i 13 mandatów). Juncker pozostał na stanowisku premiera, które zajmuje od 1995 r.

18–19 czerwca – Podczas nadzwyczajnego spotkania Rady Europejskiej w Brukseli państwa członkowskie zaaprobowały jako zgodne z Traktatem Lizbońskim dodatkowe gwarancje dla Irlandii w takich kwestiach jak opodatkowanie, prawo do życia i polityka neutralności, zawarte w deklaracji, którą Dublin planował dołączyć do dokumentów ratyfikacyjnych.

28 czerwca – Wybory parlamentarne w Albanii wygrał blok Sojusz na rzecz Zmian zbudowany wokół rządzącej Partii Demokratycznej premiera Salego Berishy, uzyskując 46,9% głosów i 70 na 140 mandatów. Opozycja zrzeszona w Zjednoczeniu na rzecz Zmian, z Partią Socjalistyczną jako główną jego siłą, zdobyła 45,3% głosów i 66 mandatów. Berisha pozostał na stanowisku premiera.

1 lipca – Szwecja objęła przewodnictwo w Radzie UE. Za priorytety swojej prezydencji Sztokholm uznał m.in. doprowadzenie do pełnej ratyfikacji Traktatu Lizbońskiego, dokończenie „rundy z Dauhy”, walkę z ubóstwem i zmianą klimatu w dobie kryzysu, poprawę nadzoru rynków finansowych oraz sytuacji ekologicznej Bałtyku.

5 lipca – Bułgarskie wybory parlamentarne wygrała nowa partia: Obywatele na rzecz Europejskiego Rozwoju Bułgarii (GERB), która uzyskała 39,7% głosów i 116 na 240 mandatów. Koalicja dla Bułgarii, kierowana przez rządzącą Bułgarską Partię Socjalistyczną (BSP), zdobyła 17,7% głosów i 40 mandatów. 27 lipca Bojko Borisow, lider GERB, stanął na czele rządu mniejszościowego, zastępując na stanowisku premiera S. Staniszewa (BSP).

6 lipca – W wieku 93 lat zmarł Robert Strange McNamara, sekretarz obrony USA w latach 1961–1968.

14 lipca – Na przewodniczącego Parlamentu Europejskiego nowej kadencji został wybrany b. premier Polski Jerzy Buzek (Europejska Partia Ludowa – Europejscy Demokraci), otrzymując 555 z 713 głosów. Przejął on funkcję od członka tej samej frakcji, Hansa-Gerta Pötteringa (Niemcy).

18 sierpnia – Gruzja oficjalnie wystąpiła ze Wspólnoty Niepodległych Państw.

18 sierpnia – W wieku 85 lat zmarł Kim De-dzung, pierwszy demokratycznie wybrany prezydent Republiki Korei, sprawujący urząd w latach 1998–2003, autor tzw. słonecznej polityki wobec KRLD.

30 sierpnia – Wybory do japońskiej Izby Reprezentantów przyniosły historyczne zwycięstwo Partii Demokratycznej Japonii Hatoyamy Yukio, która uzyskała 42,4% głosów i 308 na 480 mandatów i tym samym odsunęła od władzy rządzącą niemal nieprzerwanie od 1955 r. Partię Liberalno-Demokratyczną (w tych wyborach udało jej się uzyskać 26,7% głosów i 119 mandatów). Rząd koalicyjny Hatoyamy z Partią Socjaldemokratyczną i Nową Partią Ludową, dysponujący większością także w Izbie Radców, uzyskał wotum zaufania 16 września.

14 września – W wyborach parlamentarnych w Norwegii zwyciężyła rządząca centrolewicowa Koalicja Czerwono-Zielona, która łącznie uzyskała 48% głosów i 86 na 169 mandatów, dzięki czemu Jens Stoltenberg, lider przewodzącej jej Partii Pracy, utrzymał się na stanowisku premiera. Opozycyjne ugrupowania Partia Postępu i Partia Konserwatywna wywalczyły odpowiednio 22,9% głosów i 41 mandatów oraz 17,2% głosów i 30 mandatów.

27 września – W wyborach federalnych do Bundestagu Niemcy oddali najwięcej głosów na CDU/CSU (33,8%), co przełożyło się na 239 mandatów z puli 622. Drugi partner „wielkiej koalicji” w poprzedniej kadencji, SPD, uzyskał 23% głosów i 146 mandatów. Nowy większościowy układ koalicyjny CDU/CSU zawiązała jednak z FDP, która wywalczyła 14,6% głosów i 61 mandatów. 28 października A. Merkel ponownie stanęła na czele rządu.

27 września – Wybory do 230-osobowego portugalskiego Zgromadzenia Republiki wygrała rządząca Partia Socjalistyczna premiera José Sócratesa, uzyskując 36,6% głosów i 97 mandatów. Opozycyjna Partia Socjaldemokratyczna zdobyła 29,1% głosów i 81 mandatów. 26 października Sócrates został po raz drugi premierem.

29 września – Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy 165 głosami wybrało Thorbjørna Jaglanda, b. premiera Norwegii, na stanowisko sekretarza generalnego tej organizacji. Jego kontrkandydat, Włodzimierz Cimoszewicz, b. premier Polski, zdobył 80 głosów. Jagland został zaprzysiężony 1 października, zastępując p.o. sekretarza generalnego Maud de Boer-Buquicchio (Holandia).

2 października – Ponowne referendum w Irlandii nad 28. poprawką do konstytucji dającą możliwość ratyfikacji Traktatu Lizbońskiego zakończyło się pomyślnie dla zwolenników integracji europejskiej – 67,1% głosujących Irlandczyków zaakceptowało zmianę. 8 października Dáil Éireann wyraził zgodę na ratyfikację traktatu, dokonaną przez prezydent M. McAleese 15 października.

4 października – W greckich wyborach parlamentarnych, przyspieszonych na życzenie premiera K. Karamanlisa, zwyciężył opozycyjny Panhelleński Ruch Socjalistyczny (PASOK), zdobywając 43,9% głosów i 160 na 300 mandatów. Nowa Demokracja Karamanlisa uzyskała 33,5% głosów i 91 mandatów. 7 października został zaprzysiężony nowy gabinet z liderem PASOK Geórgiosem Papandréou na czele, który objął również resort spraw zagranicznych.

10 października – Prezydent Polski L. Kaczyński podpisał zgodę na ratyfikację Traktatu Lizbońskiego.

3 listopada – Po wywalczeniu przez rząd Czech zgody na klauzulę *opt-out* wobec Karty Praw Podstawowych oraz po pozytywnym orzeczeniu czeskiego Trybunału Konstytucyjnego w sprawie konstytucyjności Traktatu Lizbońskiego prezydent Václav Klaus podpisał zgodę na jego ratyfikację, która nastąpiła w parlamencie między marcem i majem.

3 listopada – Szczyt USA–UE w Waszyngtonie przyniósł m.in. utworzenie wspólnej Rady Energetycznej, która ma zajmować się problematyką zarówno bezpieczeństwa energetycznego, jak i walki z ociepleniem klimatu. Strony podpisały również wspólną deklarację o nieprolifracji i rozbrojeniu.

19 listopada – Rada Europejska na nadzwyczajnym spotkaniu w Brukseli na przewidziane Traktatem Lizbońskim stanowisko prezydenta Rady Europejskiej wybrała Hermana Van Rompuya (Belgia); wcześniej b. brytyjski premier A. Blair zrezygnował z ubiegania się o tę funkcję. Catherine Ashton (Wielka Brytania) otrzymała nominację przywódców UE na Wysokiego Przedstawiciela do spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa – przejmie obowiązki po ustępującym po 10 latach z funkcji Wysokiego Przedstawiciela ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa Javierze Solanie.

22 listopada – W referendum konstytucyjnym Rumuni wypowiedzieli się za zniesieniem Senatu i redukcją liczby posłów do 300, odpowiednio większością 77,8% i 88,8% głosów. W odbywającej się równolegle pierwszej turze wyborów prezydenckich do drugiej tury zakwalifikowali się urzędujący prezydent Traian Bănescu (Partia Liberalno-Demokratyczna) i Mircea Geoană (Partia Socjaldemokratyczna). 6 grudnia Bănescu pokonał Geoanę stosunkiem głosów 50,3% do 49,7%.

29 listopada – Szwajcarzy wypowiedzieli się w referendum za zakazem budowy nowych minaretów w ich kraju większością 57% głosujących.

1 grudnia – Traktat Lizboński, zmieniający traktat o Unii Europejskiej i traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, wszedł w życie.

12 grudnia – Siergiej Bagapsz, urzędujący prezydent Abchazji, zwyciężył w pierwszej turze wyborów prezydenckich, uzyskując 61% głosów.

POŁUDNIE

1 stycznia – Członkostwo Indonezji w OPEC, zgodnie z jej wolą, zostało oficjalnie zawieszono.

1 stycznia – W zamachu raketowym zorganizowanym przez CIA w Federalnie Administrowanych Terytoriach Plemiennych (FATA) Pakistanu zginęło dwóch liderów Al-Ka'idy kenijskiego pochodzenia: Usama al-Kini i Ahmed Salim Swedan. 11 stycznia australijskie siły specjalne w Afganistanie zabiły jednego z czołowych dowódców talibów, mułłę Abdula Raszida. 27 stycznia sekretarz obrony USA R. Gates ogłosił przed Kongresem kontynuację przez administrację B. Obamy nieautoryzowanych przez Pakistan operacji wojskowych na obszarze FATA. 28 stycznia premier Pakistanu Y. Gilani zażądał zaprzestania tego procederu. 3 czerwca Rada

Praw Człowieka NZ opublikowała raport potępiający USA za śmierć cywilów będącą rezultatem nalotów w Pakistanie organizowanych przez CIA. 52 amerykańskie ataki raketowe w FATA uśmierciły do końca 2009 r. ok. 550 osób, w tym przywódcę Tehrik-i-Taliban Pakistan (TTP) Baitullaha Mehsuda (5 sierpnia) i Abu Ajuba al-Masriego, eksperta Al-Ka'idy w dziedzinie materiałów wybuchowych (21 października).

2 stycznia – Lankijskie wojska rządowe zdobyły Kilinoczi, stolicę separatystycznego ugrupowania Tygrysy Wyzwolenia Tamińskiego Elamu (LTTE), kontynuując ofensywę w obwodzie Mullaitivu. 3 lutego USA, UE, Japonia i Norwegia zaapelowały do LTTE o złożenie broni. 5 kwietnia walki przeniosły się na obszar objęty nominalnie zawieszeniem broni w celu ochrony ludności cywilnej, w efekcie liczba ofiar wzrosła do co najmniej 10 tys. w 2009 r. 16 maja prezydent Mahendra Rajapaksa ogłosił całkowite zwycięstwo w trwającym od 1983 r. konflikcie. LTTE skapitulowały dzień później, kiedy również zginął ich przywódca, Velupillai Prabhakaran.

2 stycznia – Po śmierci Raszida al-Mualli nowym władcą Umm al-Kuwajn, jednego ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich, został jego syn Saud. 13 stycznia wyznaczył on swojego syna Raszida na następcę tronu.

3 stycznia – Siły Obronne Izraela (IDF) rozpoczęły drugą fazę operacji „Płynny Ołów”, zainicjowanej 27 grudnia 2008 r. nalotami na Gazę, dokonując inwazji lądowej na miasto. W toku operacji IDF ostrzelały m.in. obiekty należące do UNRWA (5 i 15 stycznia), także z użyciem amunicji zawierającej biały fosfor. W wyniku działań zbrojnych, zakończonych jednostronnymi deklaracjami zawieszenia broni: Izraela 17 stycznia i Hamasu 18 stycznia, zginęło ok. 1,4 tys. Palestyńczyków, w tym m.in. liderzy Hamasu: Nizar Rayan i Abu Zakaria al-Jamal, oraz 13 Izraelczyków i 5 pracowników UNRWA. Izrael wycofał swoje wojska z Gazy do 21 stycznia.

4–5 stycznia – Podczas dwudniowej wizyty N. al-Malikiego w Teheranie mającej na celu rozwój relacji gospodarczych między Irakiem i Iranem ajatollah Ali Chamenei odwodził premiera Iraku od planu zawarcia paktu bezpieczeństwa z USA. 26 lutego iracki prezydent Dżalal Talabani również odwiedził Teheran, a dzień później prezydent Iranu M. Ahmadineżad ogłosił, że jego kraj jest gotowy udzielić Irakowi pomocy rozwojowej.

6 stycznia – Premier Indii M. Singh oświadczył, że sprawcy zamachów terrorystycznych w Mumbaju w listopadzie 2008 r. byli powiązani z „niektórymi oficjalnymi agencjami” w Pakistanie. Rząd Pakistanu odrzucił te oskarżenia, jednocześnie potwierdzając 7 stycznia pakistańską narodowość pojmanego przez Indie zamachowca. Tegoż dnia szef pakistańskiego wywiadu (ISI) gen. Ahmed Shuja Pasha odżegnał się od możliwości wojny z Indiami i wskazał terrorizm jako wspólne zagrożenie, co potwierdził 15 stycznia premier Y. Gilani. Tegoż dnia szef indyjskiej dyplomacji Pranab Mukherjee wyraził akceptację dla sądenia na miejscu osób związanych z zamachem, aresztowanych przez władze pakistańskie. 16 stycznia minister spraw wewnętrznych Pakistanu Rehman Malik oświadczył, że władze jego kraju aresztowały wszystkich liderów Lashkar-e-Taiba („Armia Prawych”) oskarżanej o zamachy w Mumbaju, a 11 lutego przyznał, że zostały one częściowo przygotowane w Pakistanie.

6 stycznia – Rząd wenezuelski wydalil ambasadora Izraela i część personelu ambasady w Caracas. 14 stycznia prezydent Boliwii E. Morales ogłosił zerwanie stosunków dyplomatycznych z Izraelem.

7 stycznia – Premier Iraku N. al-Maliki wezwał wszystkie kraje muzułmańskie do zerwania stosunków z Izraelem. 16 stycznia uczyniły tak Katar i Mauretania. Arabia Saudyjska i inne kraje OPEC odrzuciły irańską inicjatywę embarga na dostawy ropy do Izraela. 9 stycznia libijski przywódca M. Kaddafi wezwał kraje arabskie do zezwolenia bojownikom z ich krajów na wyjazd do Gazy, krytykując postawę irańskiego ajatollaha Alego Chamenei, który odrzucił taką ewentu-

alność. Gotowość do wzięcia udziału w walkach w Gazie wyraził m.in. b. premier Afganistanu Gulbuddin Hekmatjar.

8 stycznia – Rząd angolański zamknął granicę z DRK w związku z wybuchem epidemii wirusa Ebola w tym kraju.

8 stycznia – Izraelskie miasto Naharija zostało ostrzelane raketami z terytorium południowego Libanu. Libański premier F. Sinióra potępił zamach i zadeklarował pełne przestrzeganie rezolucji Rady Bezpieczeństwa NZ nr 1701 w kwestii zakazu wstępu grupom paramilitarnym na południe od rzeki Litani. Ostrzał raketowy z Libanu w kierunku Izraela powtórzył się 14 stycznia. Hizb'ullah odzegnał się od dokonania obu ataków.

10 stycznia – Rada Ministrów Spraw Zagranicznych ECOWAS potępiła pucz wojskowy w Gwinei i zawiesiła jej członkostwo w organizacji.

12 stycznia – Chiny stały się członkiem Międzyamerykańskiego Banku Rozwoju (IADB).

13 stycznia – Etiopia rozpoczęła wycofywanie swoich wojsk z Somalii, w tym z Mogadiszu i ze stolicy somalijskiego rządu tymczasowego – miasta Baidoa, pozostawiając kontrolę nad tymi obszarami liczącej 3,4 tys. żołnierzy misji Unii Afrykańskiej – AMISOM. 14 stycznia, podczas wizyty w Ugandzie, szef chińskiej dyplomacji Yang Jiechi zaapelował o uruchomienie operacji pokojowej w Somalii pod egidą ONZ.

14 stycznia – Brazylijskie Zakłady Nuklearne (INB) ogłosiły rozpoczęcie produkcji wzbogaconego uranu na potrzeby cywilne.

15 stycznia – Nowym sekretarzem generalnym Systemu Integrycyjnego Ameryki Środkowej (SICA) został Juan Alemán (Nikaragua), przejmując obowiązki od Aníbala Quiñóneza (Honduras).

17 stycznia – Jedną z frakcji działającego w DRK Narodowego Kongresu Obrony Ludu (CNDP), rebeliantów Tutsi dowodzonych przez Laurenta Nkundę, przeszła na stronę rządową. 20 stycznia 2 tys. wojsk rwandyjskich we współpracy z Kinszasą wkroczyło do DRK w celu walki z milicjami Hutu, tj. Interahamwe. 22 stycznia żołnierze zatrzymali Nkundę, co przyczyniło się do zawarcia 23 marca porozumienia pokojowego między rządem DRK i CNDP, *de facto* kończącego tzw. wojnę Kivu. Na jego mocy CNDP stał się legalną partią polityczną, a jego członków objęto amnestią.

18 stycznia – W wyborach parlamentarnych w Salwadorze zwyciężył socjalistyczny Front Wyzwolenia Narodowego Farabundo Martíego (FMLN), zdobywając 42,6% głosów i 35 z 84 mandatów i pokonując konserwatywny Nacjonalistyczny Sojusz Republikański (ARENA) – 38,6% głosów i 32 mandaty. Kandydat FMLN Mauricio Funes odniósł również precedensowe dla jego partii zwycięstwo nad Rodrigo Ávilą (ARENA) w wyborach prezydenckich 15 marca (51,3% do 48,7% w głosach), odbierając salwadorskiej prawicy kontrolę nad egzekutywą, którą sprawowała od końca rządów junty w 1984 r. Funes i jego stronnik wiceprezydent Salvador Sánchez Cerén objęli urząd 1 czerwca.

19 stycznia – Osiem głównych czadyjskich grup rebelianckich zawiązało popieraną przez Sudan Unię Sił Oporu (UFR), dążącą do obalenia rządów prezydenta I. Déby'ego. Podjęta 6 maja ofensywa UFR na Ndżamęnę zakończyła się 8 maja porażką rebeliantów w bitwie z siłami rządowymi pod Am-Dam. 16–17 maja czadyjskie siły lotnicze przeprowadziły naloty odwetowe na obozy UFR na obszarze Sudanu.

21 stycznia – W ramach Boliwariańskiej Alternatywy dla Ameryki Kuba jednostronnie zniosła wszystkie cła w wymianie handlowej z Wenezuelą.

21 stycznia – Prezydent Turkmenistanu K. Berdymuhamedow zatwierdził nową doktrynę wojskową kraju, która zakłada zakaz tworzenia obcych baz wojskowych na jego terytorium oraz produkcji, posiadania i tranzytu broni masowego rażenia.

24 stycznia – Indie i Kazachstan podpisały pakiet porozumień obejmujących m.in. otrzymywanie od KazAtomPromu paliwa jądrowego przez Korporację Energii Nuklearnej Indii (NPCIL), współpracę w sektorze kosmicznym i udział indyjskich firm (ONGC Mittal Energy) w eksploatacji kaspijskiego złoża Satpajew. 4 lutego NPCIL podpisała wstępną umowę z francuską Arewą na zakup co najmniej sześciu reaktorów jądrowych nowej generacji. 11 lutego rosyjski producent paliwa nuklearnego TVEL zgodził się sprzedać NPCIL 2 tys. ton uranu.

24 stycznia – Andry Rajoelina, burmistrz Antananarywy, zorganizował strajk generalny przeciwko małgaskiemu prezydentowi Marcowi Ravalomananie, który przerodził się w zamieszki i plądrowanie siedzib prorządowych mediów. 31 marca Rajoelina ogłosił przejęcie władzy i tworzenie alternatywnej administracji. Szturm opozycji na pałac prezydencki 7 lutego zakończył się porażką, przynosząc 28 ofiar śmiertelnych, podobnie jak nie udały się inne opozycyjne próby przejęcia kontroli nad instytucjami państwowymi. 8 marca rozpoczął się jednak bunt części garnizonów wojskowych, a 11 marca opozycyjni oficerowie przejęli kontrolę nad armią, zmuszając 17 marca Ravalomananę do rezygnacji i czyniąc Rajoelinę prezydentem Wysokiej Władzy Tymczasowej dzień później, co małgaski trybunał konstytucyjny uznał za legalne. 31 marca Rajoelina ogłosił skład rządu tymczasowego. 16 kwietnia Ravalomanana, który uszedł do Suazi, nie uznając zmiany władzy, telefonicznie nominował premiera Manandafy'ego Rakotonirinę, który stanął na czele marcowo-kwietniowych protestów poparcia dla b. prezydenta, 29 kwietnia został jednak uwięziony.

25 stycznia – W referendum konstytucyjnym 61,4% Boliwijczyków opowiedziało się za nową ustawą zasadniczą firmowaną przez prezydenta E. Moralesa. Dokument wszedł w życie 7 lutego. Zmiany systemowe wprowadzone nową konstytucją to m.in. ustanowienie Boliwii państwem unitarym i świeckim, przeniesienie stolicy do Sucre, wybory większościowe do Kongresu Narodowego i zmiana liczebności jego izb, wprowadzenie instytucji drugiej tury wyborów prezydenckich, wybieralność sędziów oraz nowe wybory do wszystkich ciał wybieralnych bez uwzględnienia przeszłych limitów kadencji. Zmiany pozwoliły Moralesowi ubiegać się o reelekcję.

26 stycznia – Nadzwyczajny Szczyt SADC w Pretorii przyniósł porozumienie między prezydentem Zimbabwe Robertem Mugabe (ZANU-PF) i przywódcą Ruchu na rzecz Demokratycznej Zmiany (MDC) Morganem Tsvangirai przewidzianym na premiera kraju, dotyczące rozdziału ministerstw w łonie rządu, którego obie strony nie zdołały wspólnie utworzyć mimo porozumienia zawartego we wrześniu 2008 r. 11 lutego Tsvangirai stanął na czele rządu jedności narodowej.

26 stycznia – Syryjski prezydent Baszar al-Asad zgłosił gotowość do powrotu do rozmów pokojowych z nowym rządem izraelskim, bez żadnych warunków wstępnych po którejkolwiek ze stron, wznowionych w 2008 r. dzięki mediacji tureckiej i zawieszonych w czasie wojny w Gazie. Wznowienie to nie nastąpiło do końca 2009 r.

29 stycznia – Minister spraw wewnętrznych Iraku Jawal Bolani zapowiedział, że nie przedłuży licencji na działalność w Iraku dla Blackwater Worldwide, firmy najemniczej opłacanej przez rząd amerykański, której pracownicy byli odpowiedzialni za masakrę 17 cywilów w Bagdadzie 16 września 2007 r. 11 lutego 250 byłych pracowników tej firmy zostało wydalonych z Iraku.

31 stycznia – W trzeciej rundzie głosowania somalijski Federalny Parlament Tymczasowy, który zebrał się zamiejscowo w Dżibuti, wybrał Sharifa Ahmeda, b. przywódcę Unii Trybunałów Islamskich, na nowego prezydenta Republiki Somalii. Pokonał on głównego kontrkandydata,

premiera Nur Hassana Husseina, stosunkiem głosów 293 do 126 i został tego samego dnia zaprzysiężony, przejmując obowiązki od przewodniczącego parlamentu Adana Mohameda Nuura, który pełnił je od czasu ustąpienia z funkcji prezydenta Abdullahiego Yusufa Ahmeda 28 grudnia 2008 r. 27 stycznia Sharif Ahmed wzywał do porozumienia pokojowego z Etiopią i inkorporacji islamskich bojowników do struktur państwa. 14 lutego nominowany przez Ahmeda na premiera Omar Sharmarke uzyskał wotum zaufania. Sharmarke rozpoczął kooptowanie do rządu islamistów, jednak najbardziej radykalna ich organizacja – al-Shabaab – wypowiedziała „wojnę” nowemu rządowi i żołnierzom AMISOM, przeprowadzając zamachy bombowe (m.in. 22 lutego – śmierć poniosło sześciu żołnierzy burundyjskich) i 8 maja rozpoczynając ofensywę na Mogadiszu; walki o miasto toczyły się przynajmniej do końca 2009 r.

31 stycznia – W wyborach regionalnych w Iraku kandydaci na gubernatorów z Koalicji Państwa Prawa premiera N. al-Malikiego zwyciężyli w 9 z 14 prowincji, w tym w Bagdadzie, i otrzymali 28,8% głosów w skali kraju, z wyjątkiem prowincji, gdzie głosowanie zostało odłożone (Kirkuk, Arbil, Dahuk i Sulajmanija). W pozostałych zwyciężyli kandydaci z ramienia Irackiego Frontu Zgody (Salah ad-Din i Dijala), Sojuszu Przebudzenia Irackiego (Anbar) i Narodowej Listy al-Hadba (Niniwa), a w Karbali Yussef al-Haboubi, kandydat niezależny.

31 stycznia – W Tajlandii 30 tys. zwolenników Zjednoczonego Frontu na rzecz Demokracji przeciwko Dyktaturze (UFDD), popierających b. premiera Thaksina Shinawatę, odsuniętego w 2008 r. od władzy, domagało się przyspieszonych wyborów. Protesty zintensyfikowały się 8 kwietnia, kiedy 100 tys. „czerwonych koszul” – członków i sympatyków UFDD – obległo ośrodki rządowe. 11 kwietnia demonstranci przeprowadzili szturm na ośrodek w Pattayi, gdzie odbywał się 4. Szczyt Azji Wschodniej (ASEAN, Chiny, Japonia, Korea Południowa, Indie, Australia, Nowa Zelandia), co spowodowało odwołanie spotkania, ewakuację przywódców i ogłoszenie przez premiera Tajlandii Abhisita Vejjajivę stanu wyjątkowego w Bangkoku i okolicach.

2 lutego – Na 12. szczycie zwyczajnym Unii Afrykańskiej w Addis Abebie zwołanym pod hasłem „Rozwój infrastruktury w Afryce” prezydent Libii M. Kaddafi objął funkcję przewodniczącego organizacji, zastępując na tym stanowisku prezydenta Tanzanii, Jakayę Kikwete. Kaddafi zapowiedział m.in. dążenie do powołania rządu UA. W reakcji na kryzys gospodarczy przywódcy afrykańscy opowiedzieli się za integracją giełd kontynentu, ustanowieniem Afrykańskiego Banku Centralnego, Afrykańskiego Banku Inwestycyjnego i Afrykańskiego Funduszu Walutowego. Przed szczytem, 31 stycznia, został nominowany nowy dyrektor wykonawczy NEPAD – Ibrahim Mayaki (Niger).

3 lutego – Talibowie wysadzili most na Przełęczy Chajberskiej w Pakistanie, tym samym blokując główny szlak zaopatrzenia dla misji ISAF. Gen. Craddock, dowódca SACEUR, zaapelował do państw członków NATO o poszukiwanie narodowych porozumień z Iranem w sprawie transportu zaopatrzenia dla ich afgańskich kontyngentów.

3 lutego – Iran skutecznie wystrzelił swojego pierwszego samodzielnie zbudowanego satelitę – „Omid” („Nadzieja”), oficjalnie o przeznaczeniu telekomunikacyjno-badawczym.

6 lutego – Premier Kambodży Hun Sen ogłosił porozumienie ze stroną tajską w sprawie wycofania wojsk ze spornego obszaru wokół świątyni Preah Vihear, gdzie w 2008 r. dochodziło do incydentów zbrojnych. Wycofanie nie nastąpiło i incydenty powtórzyły się 2–3 kwietnia, powodując śmierć kilku żołnierzy po każdej ze stron.

11 lutego – M. Mottaki, minister spraw zagranicznych Iranu, podczas spotkań w Bagdadzie z irackim prezydentem Talabanim i premierem al-Malikim wezwał do budowania „stosunków strategicznych” między obydwoma krajami.

12 lutego – Zillur Rahman (Liga Awami) został zaprzysiężony na nowego prezydenta Bangladeszu, zastępując na tym stanowisku Iajuddina Ahmeda.

15 lutego – Wenezuelczycy zaakceptowali w referendum większością 54,8% głosów poprawkę do konstytucji zaproponowaną przez prezydenta H. Cháveza, która znosi wynikające z ustawy zasadniczej ograniczenia reelekcji na państwowe urzędy, łącznie z prezydenckim.

17 lutego – Trybunał ds. Zbrodni Czerwonych Khmerów w Kambodży rozpoczął pracę od procesu Kainga Guek Eav, b. dyrektora więzienia S-21 w Phnom Penh.

21 lutego – Rząd Pakistanu zawarł z talibami stały rozejm obejmujący Dolinę Swat. Jednakże 24 lutego w Waszyngtonie szef dyplomacji tego kraju M. Qureshi odrzucił *appeasement* wobec bojowników w tym rejonie. Tegoż dnia mułła Omar zaapelował do talibów o zaprzestanie walk w Pakistanie na rzecz ich intensyfikacji w Afganistanie.

22 lutego – Siły irackie i amerykańskie rozpoczęły w prowincji Niniwa, bastionie wspieranej przez Al-Ka'idę rebelii sunnickiej w Iraku, „Operację Nowa Nadzieja” (*Operation New Hope*).

23 lutego – Ministrowie finansów ASEAN+3 (Chiny, Japonia, Korea Południowa) postanowili w Phuket (Tajlandia) o rozszerzeniu kapitału funduszu ratunkowego w ramach tzw. Multilateralizacji Inicjatywy z Chiang Mai (CMIM) do 120 mld USD z uzgodnionych w 2008 r. 80 mld.

26 lutego–1 marca – 14. szczyt ASEAN w Hua Hin (Tajlandia) przyniósł m.in. umowę z Australią i Nową Zelandią o wolnym handlu (AANZ-FTA), która począwszy od 1 lipca ma docelowo znieść 96% ceł do 2020 r.; pakt solidarności energetycznej w handlu ropą; deklarację o przyspieszeniu stworzenia Wspólnoty ASEAN na rok 2015 oraz dokumenty konkretyzujące przyszłe działanie jej filarów. Liderzy Azji Południowo-Wschodniej wezwali wspólnie do przebudowy światowego systemu finansowego.

8 marca – W północnokoreańskich wyborach parlamentarnych do Najwyższego Zgromadzenia Ludowego wybranych zostało 687 kandydatów Demokratycznego Frontu na rzecz Zjednoczenia Ojczyzny. Mandat otrzymał Kim Dzong-il, jego potencjalny następca, najmłodszy syn Kim Dzong-un, nie znalazł się jednak na oficjalnej liście członków parlamentu KRLD.

9–10 marca – Na inauguracyjnym spotkaniu w Santiago (Chile) Południowoamerykańskiej Rady Obrony (SADC), struktury powołanej w 2008 r. w ramach UNASUR, dwunastu szefów resortów obrony państw członkowskich uzgodniło zakres działalności Rady, obejmujący m.in. współpracę wojskową w operacjach humanitarnych, redukcję wzajemnej asymetrii budżetów zbrojeniowych oraz środki budowy zaufania.

12 marca – W wyborach parlamentarnych w Antigui i Barbudzie zwyciężyła rządząca Zjednoczona Partia Postępowa premiera Baldwina Spencera, zdobywając 51,1% głosów i 9 z 17 mandatów; powstrzymała w ten sposób przed powrotem do władzy Partię Pracy Antigui Lestera Birda, która rządziła nieprzerwanie w latach 1976–2004. Spencer pozostał premierem.

20 marca – Madagaskar został zawieszony w prawach członka Unii Afrykańskiej, a 30 marca – również Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju (SADC).

29 marca – Ludność Majotty, w ok. 95% złożona z sunnitów, większością 95,2% głosów poparła w referendum zmianę statusu wyspy na departament zamorski Francji. Od 2011 r. na wyspie uznawanej przez Komory za część ich terytorium będzie obowiązywać prawo francuskie, co oznacza m.in. formalne zniesienie poligamii, dyskryminacji kobiet i sądów islamskich. Wyspa zostanie objęta francuskim systemem opieki społecznej stopniowo, w trakcie 20-letniego okresu przejściowego.

7 kwietnia – Alberto Fujimori, b. prezydent Peru, został przez sąd tego kraju skazany na 25 lat więzienia za naruszenia praw człowieka (zabójstwa i porwania przez siły bezpieczeństwa) podczas swojego urzędowania.

9 kwietnia – W wyborach prezydenckich w Algierii na trzecią 5-letnią kadencję został wybrany urzędujący prezydent Abd al-Aziz Buteflika, który oficjalnie otrzymał 90,2% głosów. Jego start był możliwy dzięki zniesieniu w 2008 r. konstytucyjnego limitu dwóch kadencji.

9 kwietnia – Wybory do indonezyjskiej Ludowej Rady Reprezentacyjnej wygrała Partia Demokratyczna prezydenta Susilo Bambang Yudhoyono, zdobywając 20,8% głosów i 148 na 560 mandatów. Partia Golkar wiceprezydenta Jusufa Kalli i Indonezyjska Partia Demokratyczna – Walka b. prezydent Megawati Sukarnoputri otrzymały odpowiednio 14,4% i 14% głosów oraz 106 i 94 mandaty. Do 16 maja każda z nich wystawiła swojego lidera jako kandydata na prezydenta, zebrawszy poprzez koalicje wymaganą konstytucyjną liczbę 112 głosów w izbie. W wyborach prezydenckich zwyciężył urzędujący prezydent Yudhoyono, zdobywając w pierwszej turze 60,8% głosów, Megawati uzyskała 26,8% głosów, Kalla – 12,4%. Yudhoyono, wraz z nowym wiceprezydentem Boediono, b. gubernatorem Banku Indonezji, rozpoczął drugą kadencję 20 października.

10 kwietnia – W reakcji na uznanie przez Sąd Apelacyjny Fidżi rządów premiera Franka Bainimaramy za nielegalne (9 kwietnia) prezydent Josefa Iloilovatu Uluiwuda zawiesił konstytucję, wprowadził stan wyjątkowy i przywrócił Bainimaramę i jego gabinet do sprawowanej funkcji. 2 maja Forum Wysp Pacyfiku zawiesiło Fidżi w prawach członka, wykluczając ten kraj ze współpracy ekonomicznej w ramach organizacji. 1 września zawieszeniu uległo również członkostwo Fidżi w Brytyjskiej Wspólnocie Narodów.

16 kwietnia – W Indiach rozpoczął się okres wyborczy do Izby Ludowej (*Lok Sabha*), trwający przez pięć faz do 13 maja. Sumaryczne wyniki przyniosły zwycięstwo Zjednoczonego Sojuszu Postępowego kierowanego przez Indyjski Kongres Narodowy premiera M. Singha, który ostatecznie uzyskał 37,2% głosów i 262 z 543 mandatów, o 80 mandatów umacniając swoją pozycję w parlamencie. Opozycja, czyli Sojusz Narodowo-Demokratyczny kierowany przez Bhartię Janatę Lala Krishny Advaniego i komunistyczny Trzeci Front, otrzymała odpowiednio 24,6% głosów i 159 mandatów oraz 21,1% głosów i 79 mandatów. M. Singh pozostał premierem. W toku procesu wyborczego śmierć poniosło ok. 20 osób.

22 kwietnia – Wybory w RPA wygrał Afrykański Kongres Narodowy (ANC) Jacoba Zumy, który zdobył 65,9% głosów i 264 na 400 mandatów w Zgromadzeniu Narodowym. Opozycyjny Sojusz Demokratyczny Helen Zille zdobył 16,7% głosów i 67 mandatów. 9 maja wybrany na prezydenta przez parlament Zuma przejął obowiązki od Kgalemy Motlanthe.

23 kwietnia – Manuel Picasso (Peru) objął funkcję sekretarza generalnego Organizacji Traktatu Współpracy Amazońskiej (ACTO) po Francisco Ruizie (Kolumbia).

26 kwietnia – W wyborach powszechnych w Ekwadorze pod rządami zmienionej w 2008 r. konstytucji rywalizację prezydencką wygrała urzędująca głowa państwa, Rafael Correa (Sojusz PAIS), uzyskując w pierwszej turze 52% głosów i dystansując głównego kontrkandydata b. prezydenta Lucio Gutiérreza (Partia Patriotycznego Społeczeństwa), który zdobył ich 28,2%. Macierzyste partie obu polityków zdobyły odpowiednio 45,8% i 14,9% głosów oraz 59 i 19 ze 124 mandatów.

3 maja – Wybory generalne w Panamie wygrał opozycyjny Sojusz na rzecz Zmiany, uzyskując 56% głosów i 42 z 71 mandatów, oraz jego kandydat na prezydenta – Ricardo Martinelli (60% głosów). Blok tracącej władzę Demokratycznej Partii Rewolucyjnej uzyskał 40,6% głosów

i 27 mandatów, a jego kandydatka na prezydenta, Balbina Herrera – 37,6% głosów. Martinelli został zaprzysiężony 1 lipca, przejmując obowiązki od ustępującego prezydenta Martína Torrijosa.

9 maja – Wybory parlamentarne do malediwskiego Medżlisu przyniosły zwycięstwo wyborcze Dhivehi Rayyithunge, partii b. prezydenta Maumoon Gayooma, która przy 24,6% głosów uzyskała 28 z 77 mandatów. Malediwska Partia Demokratyczna urzędującego prezydenta Mohammeda Hassana uzyskała 30,8% głosów i 26 mandatów.

10 maja – W wyborach do Kongresu Terytorialnego Nowej Kaledonii zwyciężyły partie przeciwnie niepodległości, zdobywając łącznie 57,4% głosów i 31 z 54 mandatów.

17 maja – Ludność Komorów większością 93,9% poparła proponowane przez prezydenta Ahmeda Sambiego zmiany w konstytucji, m.in. uczynienie islamu religią państwową i odłożenie wyborów prezydenckich do 2011 r. Wybory parlamentarne do Zgromadzenia Unii Komorów, które odbyły się w dwóch turach: 6 i 20 grudnia, przyniosły zwycięstwo wspierającego Sambiego bloku „Baobab”, który uzyskał 16 na 33 mandaty.

19 maja – Urzędujący prezydent Bingu wa Mutharika i jego Demokratyczna Partia Postępowa zwyciężyli w wyborach parlamentarnych i prezydenckich w Malawi, zdobywając odpowiednio 66% głosów oraz 114 na 193 mandaty w parlamencie. Przewodzący opozycji John Tembo z Kongresu Malawi zdobył 30,7% głosów w głosowaniu powszechnym, a jego partia – 26 mandatów.

24 maja – Były premier Mongolii Tsakhiagiin Elbegdorj, kandydat opozycyjnej Partii Demokratycznej, wygrał wybory prezydenckie w tym kraju, pokonując ubiegającego się o reelekcję Nambaryna Enkhbayara (Mongolska Rewolucyjna Partia Ludowa) stosunkiem głosów 51,2% do 47,4%.

29 maja – Idriss Ndele Moussa (Czad) został nowym przewodniczącym Parlamentu Panafrykańskiego, zastępując Gertrude Ibengwe Mongellę (Tanzania).

3 czerwca – Na 39. sesji Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Państw Amerykańskich w San Pedro Sula (Honduras) członkowie organizacji zdecydowali o bezwarunkowym cofnięciu zawieszenia członkostwa Kuby w OPA, trwającego od 1962 r. Na drodze reintegracji Kuby z OPA pozostała jednak konieczność ratyfikacji umów obowiązujących w ramach organizacji, m.in. Karty Demokratycznej z 2001 r.

7 czerwca – W Libanie odbyły się wybory parlamentarne na warunkach uzgodnionych porozumieniem z Dauhy z 2008 r. Opowiadający się za pełną niezależnością kraju blok Sojusz 14 Marca, przewodzony przez Ruch Przyszłości Saada Haririego, syna zamordowanego w 2005 r. premiera Rafika Haririego, zdobył 71 ze 128 mandatów, prosyryjski Sojusz 8 Marca z Hizb`ullahem na czele zaś – 57. Po długich negocjacjach nad utworzeniem rządu jedności narodowej 9 listopada Hariri został premierem.

12 czerwca – Według oficjalnych wyników w wyborach prezydenckich w Iranie zwyciężył dotychczasowy prezydent Mahmud Ahmadineżad (Abadgaran), który pokonał b. premiera Mir Husajna Musawiego, kandydata niezależnego popieranego przez Front Reform, stosunkiem głosów 62,5% do 33,9%. Na fali oskarżeń o sfałszowanie wyborów przez rząd 15 czerwca w Teheranie odbyły się wielusetysięczne demonstracje opozycji przeciwko Ahmadineżadowi, największe od rewolucji islamskiej w 1979 r., na rzecz powtórzenia głosowania. Ponowne przeliczenie 10% głosów zarządzane przez Radę Strażników Rewolucji, które nie zmieniło wyniku wyborów, zakończyło się 29 czerwca. 3 sierpnia Ahmadineżad został przez nią zatwierdzony na drugą kadencję, protesty uliczne wobec niego były jednak z różną intensywnością kontynuowane w drugiej połowie 2009 r. W ich wyniku zginęło ok. 70 osób, a ponad 4 tys. zostało uwięzionych.

26 czerwca – Na tle toczących się w Hondurasie sporów o legalność referendum w sprawie zwołania konstytuanty między prezydentem Manuelem Zelayą a honduraskim Sądem Najwyższym na mocy tajnej decyzji jego prezesa Tomása Arity Valle wojsko siłą usunęło Zelayę z urzędu i wywoziło go do Kostaryki. Tegoż dnia Kongres Narodowy przegłosował *impeachment* Zelayi i powierzenie jego obowiązków przewodniczącemu izby Roberto Michelettii. Sam Zelaya, podobnie jak USA, UE, ONZ i OPA, nie uznał nowych władz Hondurasu. 4 lipca na posiedzeniu Zgromadzenia Nadzwyczajnego OPA w Waszyngtonie członkowie organizacji podjęli jednomyślną decyzję o zawieszeniu Hondurasu w prawach członka. 22 lipca prezydent Kostaryki Ó. Arias Sánchez zaproponował stronom plan wyjścia z kryzysu, tzw. porozumienie z San José, zakładające m.in. powrót Zelayi na stanowisko oraz utworzenie rządu jedności narodowej, które jednak zostało odrzucone przez strony. Dzięki tzw. dialogowi z Guaymuras 30 października negocjatorzy obu stron zawarli analogiczne porozumienie, które również nie zostało zrealizowane. W zaplanowanych na 29 listopada wyborach parlamentarnych, których wynik większość społeczności międzynarodowej, w tym USA, zdecydowała się uznać, Partia Liberalna (PL) wspierająca Zelayę przegrała z Partią Narodową (PN) stosunkiem 45 do 71 zdobytych miejsc w 128-osobowej izbie. Porfirio Lobo (PN) uzyskał zaś 56,6% głosów w wyborach prezydenckich, pokonując Elvina Santosa (PL) – 38,1% głosów. 2 grudnia Kongres odrzucił możliwość przywrócenia na stanowisko Zelayi, który od 21 września przebywał w ambasadzie brazylijskiej w Tegucigalpie.

28 czerwca – W wyborach uzupełniających do argentyńskiego Kongresu Narodowego stronnictwa popierające politykę prezydent C. Fernández de Kirchner, z Frontem na rzecz Zwycięstwa pod wodzą jej męża, b. prezydenta N. Kirchnera na czele, straciły bezwzględną większość w obu izbach, zdobywając 30,8% głosów, 47 na 127 miejsc wolnych w Izbie Deputowanych i 8 na 24 w Senacie. Opozycja: lewicowe Porozumienie Obywatelskie i Społeczne oraz prawicowa Propozycja Republikańska, uzyskała odpowiednio: 28,9% głosów, 41 i 14 mandatów oraz 17,7% głosów, 20 i 0 mandatów.

5 lipca – W Ürümqi, stolicy chińskiej prowincji Xinjiang, doszło do zamieszek na tle rasowym, kiedy ok. 1 tys. Ujgurów rozpoczęło walki uliczne z ludnością Han. Do 8 lipca władze stłumiły wystąpienia. Według oficjalnych danych w toku wystąpień zginęło 197 osób, a ok. 1,5 tys. zostało aresztowanych.

5 lipca – W wyniku wyborów do 500-osobowej meksykańskiej Izby Deputowanych Partia Rewolucyjno-Institucjonalna uzyskała 36,7% głosów i 241 mandatów, tym samym odzyskując po dziewięciu latach przerwę kontrolę nad izbą. Konkurencyjna Partia Czynu Narodowego zdobyła 28% głosów i 147 mandatów.

11 lipca – Przywódca Kuby R. Castro przekazał prezydentowi Egiptu H. Mubarakowi funkcję przewodniczącego Ruchu Państw Niezaangażowanych.

12 lipca – Wybory prezydenckie w Republice Konga przyniosły reelekcję Denisa Sassou-Nguesso, sprawującego tę funkcję od 1997 r., który w głosowaniu powszechnym uzyskał 78,6% głosów.

18 lipca – M. Abdel Aziz, przywódca puczu wojskowego w Mauretanii w 2008 r., który odsunął prezydenta Sidiego Abdallahiego od władzy, potwierdził swoją legitymizację do rządzenia, zwyciężając w pierwszej turze wyborów prezydenckich większością 52,6% głosów. Objął urząd 5 sierpnia. Mógł kandydować, gdyż 15 kwietnia ustąpił z funkcji prezydenta, przekazując tymczasowo obowiązki przewodniczącemu Senatowi, Ba Mbaré.

23 lipca – Według oficjalnych wyników wyborów prezydenckich w Kirgistanie Kurmanbek Bakijew wywalczył reelekcję, zdobywając 76,1% głosów.

25 lipca – W wyborach generalnych w irackim Kurdystanie prezydent Massud Barzani został wybrany na drugą kadencję większością 69,6% głosów. Wspierająca go Lista Kurdyjska wygrała

większością 32,2% głosów, co przełożyło się na 59 mandatów w 111-osobowej izbie. 1 września lider Listy Barham Salih objął urząd premiera.

26 lipca – Nowym prezydentem Gwinei Bissau w drugiej turze wyborów prezydenckich (pierwsza odbyła się 28 czerwca), przyspieszonych ze względu na zabójstwo 2 marca poprzedniego prezydenta João Vieiry, został Malam Sanhá, kandydat Afrykańskiej Partii na rzecz Niepodległości Gwinei i Zielonego Przylądka (PAIGC), zdobywając 63,3% głosów i tym samym pokonując b. prezydenta Kumbę Ialę z Partii Odnowy Społecznej (36,7%). 8 września Sanhá przejął obowiązki od pełniącego je od 3 marca przewodniczącego parlamentu – Raimundo Pereiry (PAIGC).

1 sierpnia – W wieku 76 lat zmarła Maria Corazon Sumulong Cojuangco Aquino, prezydent Filipin w latach 1986–1992.

4 sierpnia – W referendum konstytucyjnym w Nigrze, zbojkotowanym przez opozycję, 92,5% głosujących opowiedziało się za wprowadzeniem Szóstej Republiki, czyli przekazaniem na mocy nowej konstytucji pełnej władzy wykonawczej prezydentowi Mamadou Tandji i przedłużeniem jego kadencji. Tandja promulgował nową ustawę zasadniczą 18 sierpnia. Zbojkotowane przez część opozycji wybory do rozwiązanego w maju przez Tandję parlamentu, które odbyły się 20 października, przyniosły zwycięstwo Ruchu Narodowego na rzecz Rozwoju Społeczeństwa, politycznego zapleczka prezydenta, które zdobyło 76 na 113 mandatów.

10 sierpnia – Na szczycie UNASUR przywódcy państw członkowskich przyjęli Deklarację z Quito, która zakłada m.in. stworzenie w ramach organizacji Banku Południa, niezależnego regionalnego funduszu rezerwowego i wspólnego systemu monetarnego. Prezydent Ekwadoru R. Correa przejął od prezydenta Chile M. Bachelet funkcję przewodniczącego *pro tempore* UNASUR.

13 sierpnia – ASEAN i Indie podpisały w Bangkoku porozumienie o stworzeniu strefy wolnego handlu. W jej ramach w latach 2010–2016 mają zostać stopniowo zniesione cła na wszystkie kategorie produktów będące przedmiotem wymiany handlowej między stronami.

20 sierpnia – Podczas pierwszej tury afgańskich wyborów prezydenckich doszło do ok. 400 incydentów zbrojnych, a proces wyborczy przyniósł śmierć co najmniej 26 osób. Całkowite wyniki głównych kandydatów – urzędującego prezydenta Hamida Karzaja, Pasztuna, startującego jako niezależny, i Abdullaha Abdullaha, Tadżyka, popieranego przez Zjednoczony Front Narodowy – zostały podane 16 września; kandydaci otrzymali odpowiednio 54,6% i 27,8% głosów. Skala fałszerstw wyborczych przedstawionych Komisji Skarg Wyborczych wspieranej przez ONZ doprowadziła do audytu wyników, którego przedstawiony 21 października rezultat, odpowiednio 49,7% dla Karzaja i 30,6% dla Abdullaha, odbierał temu pierwszemu zwycięstwo w pierwszej turze. Do drugiej tury, zaplanowanej na 7 listopada, jednak nie doszło, gdyż 1 listopada Abdullah zrezygnował z ubiegania się o urząd, wskazując jako powód niemożność przeprowadzenia przejrzystych wyborów. 19 listopada Karzaj został zaprzysiężony na drugą kadencję.

28 sierpnia – Nadzwyczajny szczyt UNASUR w Bariloche (Argentyna) poświęcony był zapowiadnemu amerykańsko-kolumbijskiemu porozumieniu w sprawie przekazania siedmiu baz wojskowych w Kolumbii w 10-letnie użytkowanie siłom zbrojnym USA, nominalnie w celu walki z przemytem narkotyków. Prezydent Kolumbii A. Uribe, mimo ostrej krytyki ze strony prezydentów innych państw członkowskich wygłoszonej na szczycie wobec tego projektu, podtrzymał stanowisko i 30 października jego rząd zawarł porozumienie z USA w sprawie baz.

30 sierpnia – W wyborach prezydenckich w Gabonie, przyspieszonych śmiercią prezydenta Omara Bongo 8 czerwca, zwyciężył jego syn Ali-Ben. Oficjalne wyniki ogłoszone 3 września, dające Bongo 41,7% głosów, a jego kontrkandydatom – André Mba Obame i Pierre'owi Mamboundou – odpowiednio 25,8% i 25,2%, stały się zarzewiem zamieszek, skierowanych

m.in. przeciwko mieniu Francji (spalono konsulat w Port-Gentil) i francuskich firm naftowych (m.in. Total) ze względu na bliskie związki rodziny Bongo z tym krajem. Gaboński Trybunał Konstytucyjny uznał wyniki 4 września, ale 26 września pod wpływem skarg wyborczych zarządził ponowne przeliczenie głosów, którego wyniki ogłoszone 12 października nie różniły się znacząco od poprzednich. Bongo został zaprzysiężony 16 października, przejmując obowiązki od pełniącej je od 10 czerwca przewodniczącej Senatu Rose Rogombé, a dzień później powołał rząd z Paulem Biyoghé Mba na czele.

28 września – Stłumienie przez wojsko gwinejskie protestów przeciwko planom wyborczym na rok 2010 prezydenta Moussy Dadisa Camary, który doszedł do władzy w 2008 r. na drodze puczu wojskowego, przyniosło śmierć 157 protestantów. W odpowiedzi na masakrę Francja zawiesiła współpracę wojskową z Gwineą.

9 października – W wyborach do parlamentu Botswany zwycięstwo tradycyjnie odniosła Demokratyczna Partia Botswany, zdobywając 53,3% głosów i 45 z 57 mandatów.

23–25 października – Na 15. szczycie ASEAN w Hua Hin, przy okazji którego odbyły się również przełożone z marca szczyty ASEAN+1, ASEAN+3 i EAS, zdecydowano m.in. o ustanowieniu Komisji Międzypaństwowej ASEAN ds. Praw Człowieka, pierwszej tego typu regionalnej instytucji w Azji Wschodniej, oraz o stworzeniu wschodnioazjatyckiego mechanizmu reagowania na klęski żywiołowe.

25 października – W wyborach generalnych w Tunezji według oficjalnych wyników na piątą kadencję większością 89% głosów został wybrany urzędujący prezydent Zine El Abidine Ben Ali. Jego partia, Zgromadzenie Demokratyczno-Konstytucyjne, uzyskała 84,6% głosów i 161 na 214 mandatów.

25 października – Wybory parlamentarne w Urugwaju przyniosły zwycięstwo lewicowego bloku Szeroki Front, który zdobył 47,5% głosów, 50 na 99 miejsc w Izbie Deputowanych i 16 na 30 w Senacie. W równoległych wyborach prezydenckich jego kandydat, José Mujica, awansował do drugiej tury z Luisem Lacalle, startującym z ramienia Partii Narodowej (odpowiednio 28,5% głosów, 30 i 9 mandatów w wyborach parlamentarnych), którego 29 listopada pokonał stosunkiem głosów 52,4% do 43,5%.

25 października – W najkrwawszej od 2007 r. serii samobójczych zamachów bombowych w Bagdadzie zginęło łącznie ponad 150 osób.

26 października – Po pierwszym w historii Wysp Marshalla skutecznym przeprowadzeniu wotum nieufności wobec prezydenta, Litokwy Tomeinga (21 października), Jurelang Zedkaia, przewodniczący Nitijeli, parlamentu kraju, został nową głową państwa. 2 listopada został zaprzysiężony.

28 października – Jacinto Suárez (Nikaragua) został wybrany na nowego przewodniczącego Parlamentu Środkowoamerykańskiego (Parlacen) na miejsce Glorii Oquelí Solórzano (Honduras).

28 października – Prezydent Mozambiku Armando Guebuza (Front Wyzwolenia Mozambiku) wywalczył reelekcję, zdobywając w głosowaniu powszechnym 75% głosów. W równoległych wyborach parlamentarnych jego partia uzyskała podobny wynik – 74,7% głosów, co przełożyło się na 191 miejsc w 250-osobowym Zgromadzeniu Republiki.

8–9 listopada – Na 4. konferencji ministerialnej Forum Współpracy Chin–Afryka (FOCAC) w Szarm asz-Szajch chiński premier Wen Jiabao obiecał afrykańskim liderom pomoc rozwojową w postaci nisko oprocentowanych pożyczek na łączną wartość 10 mld USD, anulowanie najbiedniejszym państwom Afryki części ich długu wobec Chin, zniesienie 95% ceł dla krajów

afrykańskich, z którymi ChRL ma stosunki dyplomatyczne, oraz implementację rozbudowanych programów rozwojowych w Afryce, m.in. w sektorze energetyki, infrastruktury, zdrowia i edukacji.

20 listopada – Erytrea zawiesiła swoje członkostwo w Unii Afrykańskiej po tym, jak 23 maja organizacja wezwała Radę Bezpieczeństwa NZ do wprowadzenia sankcji wobec tego kraju, oskarżając go o wspieranie islamskiej rebelii w Somalii przeciw uznanej międzynarodowo władzy tymczasowej. 22 grudnia Rada przyjęła rezolucję nr 1907, którą zobowiązała członków ONZ do wprowadzenia embarga na handel bronią z Erytreą, zakazu wizowego dla erytrejskich przywódców i zamrożenia ich zagranicznych aktywów.

23 listopada – Rosa León Flores (Peru) została wybrana przez Parlament Andyjski na jego nową przewodniczącą, zastępując na tym stanowisku Fausto Luperę (Ekwador).

27–28 listopada – Wybory parlamentarne w Namibii dały zwycięstwo Organizacji Ludowej Afryki Południowo-Zachodniej (SWAPO), która uzyskała 74,3% głosów i 54 na 72 mandaty, a jej kandydat na prezydenta, sprawujący ten urząd od 2005 r. Hifikepunye Pohamba, został wybrany na drugą kadencję większością 75,2% głosów.

28 listopada – Rwanda stała się członkiem Brytyjskiej Wspólnoty Narodów.

29 listopada – W Gwinei Równikowej na stanowisku prezydenta utrzymał się Teodoro Nguema, sprawujący urząd od 1979 r., otrzymując według oficjalnych wyników wyborów 95,4% głosów.

6 grudnia – Wybory generalne w Boliwii, pierwsze pod rządami znowelizowanej konstytucji, przyniosły zwycięstwo prezydenta E. Moralesa i jego Ruchu na rzecz Socjalizmu. On sam uzyskał reelekcję większością 64,1% głosów, a jego partia obsadziła 88 na 130 mandatów w Izbie Deputowanych i 26 na 36 w Senacie.

18 grudnia – W wyborach parlamentarnych na Dominice zwyciężyła Partia Pracy, uzyskując 61,2% głosów i 17 na 21 mandatów. Jej lider Roosevelt Skerrit pozostał premierem.

SPRAWY GLOBALNE

1 stycznia – S. Berlusconi, premier Włoch, po raz trzeci objął roczne przewodnictwo G-8.

1 stycznia – Austria, Japonia, Meksyk, Turcja i Uganda objęły na dwa lata funkcję niestałych członków Rady Bezpieczeństwa NZ.

1 stycznia – Michael Tay (Singapur) objął roczny mandat dyrektora wykonawczego w Sekretariacie APEC, zastępując na tym stanowisku Juana Carlosa Capuñaya (Peru).

1 stycznia – Rada Światowej Organizacji Ceł (WCO) wybrała Mikuriyę Kunio (Japonia) na sekretarza generalnego organizacji. Zastąpił on Michela Daneta (Francja), kończącego 9-letnie urzędowanie. W 2009 r. liczba członków WCO wzrosła do 176: 23 września do organizacji przystąpiły Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, a 17 października – Vanuatu.

1 stycznia – Indie podpisały z Boeingiem kontrakt na zakup ośmiu samolotów zwiadu morskiego dalekiego zasięgu P-8 na kwotę 2,1 mld USD.

4 stycznia – Zastępca szefa rosyjskiego sztabu generalnego gen. Anatolij Nogowicyń zapowiedział, że flota rosyjska będzie obecna w zaprzyjaźnionych z Rosją krajach na całym świecie. 5 stycznia rosyjskie okręty Floty Północnej: lotniskowiec „Admirał Kuzniecowa” i krążownik „Admirał Lewczenko”, wpłynęły do bazy Akzas-Karaagac na śródziemnomorskim wybrzeżu Turcji, skąd rozpoczęły trzydniowe rosyjsko-tureckie manewry morskie. 26 stycznia nuklearny krążownik rakietowy Floty Północnej „Piotr Wielki” wziął udział w rosyjsko-indyjskich manew-

rach INDRA-2009 na Morzu Arabskim. 27 stycznia krążownik raketowy Floty Czarnomorskiej „Moskwa” uczestniczył w obchodach stulecia akcji ratunkowej po trzęsieniu ziemi na Sycylii. Od 11 stycznia krążowniki Floty Pacyfiku „Admirał Winogradow”, „Admirał Pantalejew” i „Admirał Tribuc” przejmowały kolejno odpowiedzialność za udział w operacji antypirackiej u wybrzeży Somalii, zastępując fregatę „Nieustraszimyj” z Floty Bałtyckiej, przejściowo wsparte przez „Piotra Wielkiego” (luty) i niszczyciel „Admirał Czabanienko” (październik) – okręty Floty Północnej, które w 2008 r. wizytowały Karaiby. W 2009 r. okręty rosyjskie zawiąły m.in. do Kapsztadu, Goa i Dżakarty.

5 stycznia – Zjednoczone Emiraty Arabskie zostały 109. członkiem Stałego Trybunału Arbitrażowego.

5 stycznia – Tadżykistan został stroną Protokołu z Kioto. W 2009 r. przyjęły go również Turcja (28 maja), Kazachstan (19 czerwca), Zimbabwe (30 czerwca), Irak (28 lipca), Czad (18 sierpnia) i Brunei (20 sierpnia). Liczba stron protokołu zwiększyła się tym samym do 186.

5–6 stycznia – Prezydent Francji N. Sarkozy udał się z wizytami na Bliski Wschód: do Egiptu, Izraela, Syrii, Libanu i na Zachodni Brzeg Jordanu, m.in. w celu przedstawienia przywódcom tych krajów europejskich propozycji zawieszenia broni w Gazie. Wyjazd Sarkozy’ego nałożył się czasowo na podjętą z inicjatywy prezydencji czeskiej w UE bliskowschodnią misję „trojki” o podobnej agendzie. Europejskie propozycje zostały odrzucone przez Izrael. Jednakże 7 stycznia rząd E. Olmerta zaakceptował trzygodzinne wstrzymanie ognia i wyraził wolę kontynuacji rozmów o rozejmie za pośrednictwem Egiptu, do czego zachęcała go m.in. amerykańska sekretarz stanu C. Rice.

8 stycznia – Rada Bezpieczeństwa NZ 14 głosami (przy głosie wstrzymującym USA) przyjęła rezolucję nr 1860, w której wezwała Izrael i Hamas do „natychmiastowego zawieszenia broni w Gazie prowadzącego do pełnego wycofania się Izraela, nieskrępowanego dostępu do pożywienia, paliwa i usług medycznych w Gazie oraz do zintensyfikowanych porozumień międzynarodowych mających zapobiec przemytowi broni i amunicji”. Obie strony konfliktu nie podporządkowały się rezolucji.

8 stycznia – Dowództwo 5. Floty US Navy ogłosiło powołanie Połączonej Grupy Zadaniowej 151 (CTF-151) złożonej z sił morskich 20 krajów mającej na celu zwalczanie piractwa. Jej głównodowodzącym został adm. Terence McKnight (USA).

9 stycznia – Rosja zawarła z Iranem porozumienie rozliczeniowe w kwestii irańskiego pośrednictwa w handlu gazem ziemnym z odbiorcami surowca na Bliskim Wschodzie.

14 stycznia – Sekretarz generalny NZ Ban Ki-moon od wizyty w Egipcie rozpoczął pobyt na Bliskim Wschodzie mający na celu doprowadzenie do zawieszenia broni w Gazie.

14 stycznia – Rada Bezpieczeństwa NZ w rezolucji nr 1861 autoryzowała rozlokowanie misji MINURCAT w Czadzie i Republice Środkowoafrykańskiej. Do zadań mandatowych misji należy ochrona uchodźców i cywilów oraz personelu, mienia i dostaw ONZ. 13 marca 5,2 tys. żołnierzy i 300 policjantów MINURCAT oficjalnie przejęło obowiązki od europejskiej misji EUFOR Chad/CAR.

15 stycznia – Sekretarz stanu USA C. Rice i szef dyplomacji ZAE Abdullah bin Zayed al-Nayhan podpisali w Waszyngtonie porozumienie o współpracy obu krajów w dziedzinie energetyki jądrowej, tzw. umowę 123. Emiraty zobowiązały się w nim do porzucenia planów samodzielnego wzbogacania uranu i pozyskiwania plutonu w zamian za pomoc amerykańską w budowie cywilnego sektora jądrowego. 20 maja umowa została zaakceptowana przez administrację B. Obamy i 17 grudnia weszła w życie.

16 stycznia – Sekretarz stanu USA C. Rice i minister spraw zagranicznych Izraela C. Liwni zawarły w Waszyngtonie porozumienie o współpracy w zwalczaniu przemytu broni do Gazy. Według spekulacji prasowych (np. „Time” z 30 marca) siły powietrzne Izraela, korzystając z udostępnionej na mocy tego porozumienia amerykańskiej bazy w Dżibuti, przeprowadziły w styczniu w Sudanie nalot na konwoj handlarzy broni przemycających irańskie rakiety dla Hamasu, zabijając 39 osób. 25 stycznia Rada UE zaapelowała do Egiptu o zatrzymanie tego przemytu.

20 stycznia – Ministerstwo obrony ChRL opublikowało ukazującą się co dwa lata Białą Księgę, w której m.in. zdiagnozowało poprawę w środowisku bezpieczeństwa państwa, przedstawiło plany rewolucji technologicznej w armii i powtórzyło swoją nuklearną strategię odstraszania – odrzuca ona uderzenie wyprzedzające. Szczególny nacisk został położony na zwiększenie uczestnictwa Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej w „operacjach wojskowych innych niż wojna” (MOOTW).

20 stycznia – Gen. D. Petraeus, szef Centralnego Dowództwa USA, ogłosił zawarcie z krajami położonymi w sąsiedztwie Afganistanu wstępnych porozumień zezwalających na transport amerykańskich zapasów przez ich terytorium dla misji ISAF. 6 lutego szef rosyjskiej dyplomacji S. Ławrow potwierdził zgodę jego kraju na tranzyt zaopatrzenia z USA do Afganistanu przez terytorium Rosji. 9 lutego na tranzyt niewojskowy pozwolił Kazachstan, a 25 lutego – Turkmenistan (przez przestrzeń powietrzną) i Uzbekistan. 18 lutego USA i Łotwa porozumiały się w sprawie wykorzystania Rygi jako portu przelotowego dla dostaw kolejowych przez terytorium rosyjskie. 19 lutego parlament kirgiski podjął decyzję o zamknięciu bazy lotniczej USA w Manas k. Biszkeku, która w wyniku dalszych negocjacji, sfinalizowanych 23 czerwca, została zachowana jako centrum tranzytowe.

26 stycznia – Thomas Lubanga, dowódca rebelianckiej Unii Patriotów Kongijskich w tzw. konflikcie o Ituri (DRK), został pierwszym podsądnym MTK. Lubanga jest oskarżony o zbrodnie wojenne polegające na wykorzystywaniu dzieci-żołnierzy. 4 marca Trybunał wystawił nakaz aresztowania Omara al-Baszira, urzędującego prezydenta Sudanu, którego oskarża o zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości w Darfurze. Z powodu tego nakazu 3 lipca Unia Afrykańska zerwała współpracę z Trybunałem.

26 stycznia – Susan Rice, ambasador USA przy ONZ, ogłosiła, że administracja B. Obamy uczyni program nuklearny Iranu priorytetem swojej polityki zagranicznej i będzie dążyła do nawiązania bezpośrednich stosunków z tym krajem.

27 stycznia – Rozpoczęło się 5-dniowe Światowe Forum Ekonomiczne w Davos, zorganizowane pod hasłem „Kształtowanie świata po kryzysie”. Wśród przedstawionych w toku obrad recept na kryzys gospodarczy znalazły się m.in. apele premiera Wielkiej Brytanii G. Browna o zaniechanie protekcyjizmu finansowego i o globalną współpracę, wezwania do dokończenia „rundy z Dauhy” i obietnica przekazania wartego 17 miliardów USD pakietu pomocy rozwojowej dla Azji złożona przez premiera Japonii Asō Tarō. 29 stycznia w trakcie panelu poświęconego Gazie wywiązał się ostry spór między prezydentem Izraela S. Peresem i premierem Turcji R. Erdoganem, podczas którego Erdogan oskarżył Izrael o terroryzm państwowy i opuścił forum. Dzień później Peres dezawuował znaczenie incydentu, zapewniając o kontynuacji przyjaznych relacji izraelsko-tureckich.

29 stycznia – Premier Chin Wen Jiabao rozpoczął serię wizyt w Europie, oficjalnie w celu „budowy zaufania”, odwiedzając Szwajcarię, Niemcy, Belgię, Hiszpanię i Wielką Brytanię. 2 lutego ogłosił z brytyjskim premierem G. Brownem wspólną deklarację, w której obaj opowiedzieli się przeciw praktykom protekcyjnistycznym w dobie kryzysu i uzgodnili poszukiwanie formuły chińsko-brytyjskiego partnerstwa strategicznego.

4 lutego – W dorocznych manewrach morsko-desantowych „Cobra Gold” u wybrzeży Tajlandii, zakończonych 17 lutego, wzięły udział tajskie, amerykańskie, japońskie, singapurskie i indonezyjskie siły zbrojne – łącznie ok. 11,6 tys. żołnierzy. Ćwiczone m.in. operacje humanitarne i walkę w dżungli.

6 lutego – Owada Hisashi (Japonia) zastąpił Rosalyn Higgins (Wielka Brytania) na stanowisku przewodniczącego MTS. Nowym wiceprzewodniczącym Trybunału został Peter Tomka (Słowacja).

7 lutego – Podczas 45. monachijskiej konferencji ds. polityki bezpieczeństwa (6–8 lutego) wiceprezydent USA J. Biden wyłożył podstawy amerykańskiej polityki zaangażowania pod rządami nowej administracji, kładąc m.in. szczególny nacisk na współpracę w ramach NATO w Afganistanie i głosząc gotowość bezpośrednich negocjacji z Iranem.

10 lutego – Prezydent Francji N. Sarkozy jako pierwsza francuska głowa państwa w historii złożył wizytę w Iraku, a w kolejnych dwóch dniach odwiedził Kuwejt i Oman, wzmacniając więzi Paryża z państwami Rady Współpracy Zatoki.

10 lutego – Prezydent ChRL Hu Jintao złożył wizytę w Arabii Saudyjskiej, a w ciągu kolejnych ośmiu dni odbył serię spotkań z liderami afrykańskimi w Mali, Senegal, Tanzanii i na Mauritiusie. Dzień wcześniej wiceprezydent Xi Jinping i wicepremier Hui Langyu rozpoczęli sekwencję wizyt w Ameryce Południowej i Środkowej, odpowiednio: w Brazylii, Meksyku, Kolumbii i na Jamajce oraz w Argentynie, Ekwadorze, na Barbadosie i Bahamach. Rezultatem tych wizyt były m.in. umowa chińsko-saudyjska o budowie przez chińsko-francuskie konsorcjum sieci szybkich kolei między świętymi arabskimi miejscami pielgrzymkowymi oraz uzgodnienie dostaw paliw pozyskiwanych z węglowodorów do Chin z Brazylii i Wenezueli w zamian za otwarcie linii kredytowych i pomoc rozwojową.

12 lutego – Irak przystąpił do Międzynarodowej Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW); wcześniej, 14 stycznia, złożył w Sekretariacie NZ dokumenty ratyfikacyjne konwencji o zakazie broni chemicznej. W 2009 r. liczba członków OPCW powiększyła się również o Dominikanę (26 kwietnia) i Bahamy (21 maja); wzrosła w ten sposób do 188.

13 lutego – Przyjętą jednogłośnie rezolucją nr 1866 Rada Bezpieczeństwa NZ przedłużyła mandat misji UNOMIG w Abchazji do 15 czerwca.

13 lutego – Sekretarz stanu USA H. Clinton zapowiedziała, że jej kraj jest gotowy znormalizować stosunki z KRLD, podpisać z nią traktat pokojowy oraz dostarczać energię i pomoc gospodarczą w zamian za porzucenie przez Phenian programu nuklearnego. 19 lutego w Seulu zapowiedziała stworzenie nowej strategii wobec Korei Północnej.

14 lutego – Dyrektor zarządzający MFW D. Strauss-Kahn i Nakagawa Shoichi, japoński minister finansów, podpisali umowę o tymczasowym wsparciu przez Japonię budżetu Funduszu w kwocie 100 mld USD.

17 lutego – Turcja wysłała fregatę rakietową TCG „Giresun” na Morze Arabskie w celu dołączenia do międzynarodowej operacji antypirackiej.

17 lutego – Prezydent USA B. Obama autoryzował rozmieszczenie w Afganistanie dodatkowych 17 tys. żołnierzy amerykańskich.

19 lutego – Raport MAEA w sprawie irańskiego programu nuklearnego wskazał, że państwo to dysponuje ok. 4 tys. wirówek w ośrodku w Natanz i znacznymi zapasami nisko wzbogaconego uranu. Dokument nie uwzględnia ośrodka w Araku, do którego nie dopuszczono inspektorów Agencji. Dzień później Agencja przedstawiła raport w sprawie ośrodka w Syrii zbombardowanego przez Izrael we wrześniu 2007 r.; w próbkach z tego miejsca znaleziono cząsteczki uranu.

9 kwietnia Gholam Agazadeh, dyrektor irańskiej Organizacji Energii Atomowej, ogłosił, że jego kraj dysponuje 7 tys. wirówek w Natanz i planuje uruchomić następne 50 tys. w ciągu 5 lat.

21 lutego – Sekretarz stanu H. Clinton w toku spotkań w Pekinie z prezydentem, premierem i ministrem spraw zagranicznych Chin stwierdziła, że „prawa człowieka nie mogą być łączone z globalnym kryzysem ekonomicznym, globalnym kryzysem ocieplenia klimatu i z kryzysami w sferze bezpieczeństwa”. Stwierdzając wagę wzajemnych relacji ekonomicznych, zapowiedziała jednak kontynuowanie dialogu w kwestii praw człowieka, także w sprawie Tybetu.

24 lutego – Prezydent Republiki Korei Lee Myung-bak i Iraku Dżalal Talabani podpisali w Seulu umowę wartą ok. 3,5 mld USD, w ramach której strona koreańska odbuduje iracką infrastrukturę w zamian za koncesje wydobywcze na ropę i gaz w rejonie Basry.

25 lutego – Prezydent Jemenu A. Saleh podczas wizyty w Moskwie zadeklarował gotowość do rozmów na temat udostępnienia flocie rosyjskiej jemeńskiej infrastruktury w ramach realizowanej przez nią operacji antypirackiej na Morzu Arabskim. Dzień później przedstawił plany zakupu rosyjskiego sprzętu wojskowego, m.in. myśliwców MiG-29 i MiG-35.

26 lutego – Międzynarodowy Trybunał Karny ds. Byłej Jugosławii oczyścił z zarzutów b. prezydenta Serbii, Milana Milutinovicia.

27 lutego – Prezydent USA B. Obama ogłosił, że do 31 sierpnia 2010 r. z Iraku zostaną wycofane siły bojowe, do końca 2011 r. zaś – pozostałe 35–50 tys. wojsk szkoleniowych.

28 lutego – Kemal Derviş (Turcja) zrezygnował z funkcji administratora UNDP. 20 kwietnia funkcję tę przejął od p.o. Ada Melkerta (Holandia) Helen Clark, b. premier Nowej Zelandii.

1 marca – Jordańczyk Taleb Rifai zastąpił Francuza Francesco Frangiallego na stanowisku sekretarza generalnego Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO). 5 października z organizacji wycofała się Wielka Brytania, a przystąpiło do niej Vanuatu, dzięki czemu organizacja zachowała liczbę 176 członków.

11 marca – Song Sang-hyun (Republika Korei) został wybrany na trzy lata na przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Karnego; zastąpił Philippe’a Kirscha (Kanada). Sędziowie MTK wybrali na pierwszego wiceprzewodniczącego Fatoumalę Dembele Diarre (Mali), drugiego – Hansa-Petera Kaula (Niemcy). Stronami statutu MTK w 2009 r. stały się Chile (1 września) i Czechy (1 października), zwiększając liczbę państw objętych jego reżimem do 110.

27 marca – Prezydent USA B. Obama przedstawił nową strategię swojej administracji wobec Afganistanu, która zakłada położenie nacisku na szkolenie rodzimych sił zbrojnych i policyjnych – odpowiednio 134 tys. i 82 tys. docelowo do roku 2011. Oprócz zaangażowania 4 tys. dodatkowych sił szkoleniowych strategia przewiduje znaczący wzrost obecności ekspertów cywilnych, mających ułatwić rekonstrukcję kraju, a także włączenie USA w afgańskie pojednanie narodowe, m.in. poprzez współpracę z przywódcami lokalnymi.

31 marca – Na zorganizowanej w Hadze pod egidą ONZ międzynarodowej konferencji nt. przeszłości Afganistanu sekretarz stanu USA H. Clinton promowała nową strategię wobec tego kraju. Iran zaoferował USA współpracę na rzecz stabilizacji i odbudowy Afganistanu.

1 kwietnia – Kanayo F. Nwanze (Nigeria) zastąpił Lennarta Båge (Szwecja) na stanowisku przewodniczącego Międzynarodowego Funduszu Rozwoju Rolnictwa (IFAD). 18 lutego 165. członkiem Funduszu została Wyspy Marshalla.

2 kwietnia – Drugi szczyt G-20 w Londynie przyniósł zobowiązania finansowe na skalę 1,1 bln USD, głównie w dyspozycji MFW, mające zwiększyć możliwości pożyczkowe Funduszu dla gospodarek walczących z kryzysem. Przywódcy państw porozumieili się także w kwestii prac nad

globalnym uregulowaniem statusu funduszy hedgingowych i agencji ratingowych. Na zaproszenie brytyjskiego premiera G. Browna w szczyście wzięli także udział: sekretarz generalny ONZ, prezesi instytucji z Bretton Woods, przedstawiciele UE, ASEAN i NEPAD.

5 kwietnia – Z ośrodka w Musudan-ri KRLD wystrzeliła rakietę, rzekomo mającą wynieść na orbitę satelitę „Kwangmyöngsöng-2”, obiekt spadł jednak do Pacyfiku.

6 kwietnia – Unia Międzyparlamentarna wycofała zawieszenie członkostwa Bangladeszu w organizacji, 10 kwietnia zawiesiła jednak członkostwo Gwinei i Madagaskaru, 19 października – Nigru i 31 grudnia – Somali.

17 kwietnia – Zorganizowana przez rząd japoński w Tokio konferencja dawców pomocy rozwojowej dla Pakistanu przyniosła deklaracje pomocy na łączną sumę ok. 5 mld USD.

17–19 kwietnia – Piąty Szczyt Ameryk w Port-of-Spain poświęcony był m.in. problematyce kryzysu gospodarczego i bezpieczeństwa energetycznego. Prezydent Wenezueli H. Chávez zapelował do prezydenta USA B. Obamy o zniesienie amerykańskich sankcji wobec Kuby.

15 maja – Malediwy zostały 183. członkiem MOP.

16 maja – W wyniku przyspieszonych wyborów do kuwejckiego Zgromadzenia Narodowego 28 z 50 mandatów objęli kandydaci liberalni i niezależni, w tym cztery kobiety. Partie islamiistyczne zdobyły łącznie 19 mandatów.

25 maja – KRLD ogłosiła, że przeprowadziła w prowincji Północny Hamgyöng drugą udaną próbę jądrową. 27 maja Phenian wycofał się z rozejmu z Panmunjom, który zakończył w 1953 r. wojnę koreańską, przywracając *de iure* stan wojny w relacjach z Seulem.

11 czerwca – WHO ogłosiła stan pandemii wirusa „świńskiej grypy”, A/H1N1, po raz pierwszy od 1967 r., kiedy ten status uzyskał wirus H3N2 – tzw. grypy z Hongkongu.

12 czerwca – Rada Bezpieczeństwa NZ w rezolucji nr 1874 m.in. zobowiązała członków ONZ do pełnego embarga na dostawy broni do KRLD, ograniczenia importu broni z tego kraju do broni krótkiej, inspekcji wszelkich ładunków północnokoreańskich przewożonych drogą lądową, morską i powietrzną i niszczenia tych, co do których istnieje podejrzenie o ich związek z programem nuklearnym, niedostarczania KRLD pomocy finansowej poza humanitarną i rozwojową i zamrożenia aktywów mogących mieć związek z tym programem.

16 czerwca – Na inauguracyjnym szczyście grupy BRIC (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny) w Jekaterynburgu przywódcy rozmawiali głównie o kryzysie gospodarczym, reformie ONZ, bezpieczeństwie żywnościowym i finalizacji „rundy z Dauhy”.

17 czerwca – Na pierwszym w historii szczyście Pakistan–UE w Brukseli strony postanowiły o zainicjowaniu dialogu strategicznego, m.in. w takich kwestiach jak bezpieczeństwo, terroryzm i prawa człowieka.

29 czerwca – Kosowo wstąpiło do MFW i do Banku Światowego jako ich 186. członek.

30 czerwca – Uganda została 169. członkiem Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO).

2 lipca – Japończyk Amano Yukiya został powołany na stanowisko dyrektora generalnego Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w szóstej rundzie głosowania Rady Gubernatorów tej organizacji, pokonując kandydata RPA Abdula Minty'ego. 1 grudnia Amano oficjalnie przejął obowiązki służbowe od Muhammada al-Barada'i (Egipt), który kierował MAEA od 1997 r. W 2009 r. członkami MAEA zostało sześć państw: Oman (5 lutego), Bahrajn i Burundi (24 czerwca), Lesoto (13 lipca), Republika Konga (15 lipca) i powracająca do organizacji po 6 latach Kambodża (23 listopada). Tym samym liczba członków MAEA zwiększyła się do 151.

8–10 lipca – 35. szczyt G-8, który odbył się w zniszczonej 6 kwietnia trzęsieniem ziemi włoskiej L’Aquila, przyniósł zobowiązanie uczestników w sprawie przeznaczenia na walkę z głodem kwoty 20 mld USD w ciągu trzech lat. Rozmowy o zmianie klimatu w składzie G-8+5, poszerzonym o przedstawicieli Brazylii, Chin, Indii, Meksyku i RPA, zakończyły się uzgodnieniem pożądanego wspólnego celu polityki klimatycznej: wyznaczono poziom 2°C ponad wartość sprzed ery industrialnej.

1 sierpnia – Nowym sekretarzem generalnym Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (ICAO) w miejsce ustępującego Taïeba Chérifa (Algieria) został na 6 lat Francuz Raymond Beniamin.

4 sierpnia – W. Clinton, b. prezydent USA, mianowany przez urzędującego prezydenta B. Obamę specjalnym wysłannikiem do KRLD, złożył wizytę w Phenianie mającą na celu wynegocjowanie uwolnienia dwóch amerykańskich dziennikarek pojmanych w marcu na granicy tego kraju i skazanych na ciężkie roboty. Misja zakończyła się sukcesem.

17 sierpnia – Liberia ratyfikowała Traktat o całkowitym zakazie prób z bronią jądrową (CTBT). Do grona stron traktatu w 2009 r. dołączyły także Saint Vincent i Grenadyny (23 września) i Wyspy Marshalla (28 października), łącznie zwiększając liczbę państw stron CTBT do 151.

1 września – Manfred Reinke (Niemcy) objął funkcję sekretarza wykonawczego Traktatu Antarktycznego w miejsce ustępującego Johannes Hubera (Holandia).

15 września – Ali Treki, b. libijski minister spraw zagranicznych, został wybrany na przewodniczącego 64. sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ.

25 września – Na trzecim szczycie G-20 w Pittsburghu przyjęto zaproponowany przez prezydenta USA B. Obamę „Plan ramowy na rzecz silnego, stabilnego i zrównoważonego rozwoju”, który zakłada m.in. instytucjonalizację i zwiększenie roli tego formatu spotkań oraz regulację światowych rynków finansowych. Postanowiono też o przeniesieniu ok. 5% udziałów w MFW i ok. 3% udziałów w Banku Światowym na tzw. gospodarki wschodzące.

2 października – MKOl zdecydował o przyznaniu Rio de Janeiro prawa do organizacji letnich igrzysk olimpijskich w 2016 r.

9 października – Pokojową Nagrodę Nobla otrzymał prezydent USA Barack Hussein Obama za „nadzwyczajne wysiłki na rzecz wzmocnienia międzynarodowej dyplomacji i współpracy między narodami”.

13 października – Samoa zostało 188. członkiem Interpolu.

15 października – Na niestałych członków Rady Bezpieczeństwa NZ na lata 2010–2011 Zgromadzenie Ogólne wybrało w pierwszej turze głosowań Gabon, Nigerię, Liban, Bośnię i Hercegowinę oraz Brazylię, odpowiednio po raz: trzeci, czwarty, drugi, pierwszy i dziesiąty w historii. Wobec braku kontrkandydat państwa te otrzymały odpowiednio: 186, 184, 180, 183 i 182 głosy. Zastąpiły one, w kolejności: Burkina Faso, Libię, Wietnam, Chorwację i Kostarykę. Brazylia (poza Japonią) stała się najczęściej wybieranym niestałym członkiem Rady. Polska zrezygnowała z planowanego wcześniej ubiegania się na 64. sesji ZO NZ o miejsce przeznaczone dla państwa z grupy regionalnej Europy Wschodniej na korzyść Bośni i Hercegowiny (25 września 2008 r.).

15 października – Na 35. sesji Konferencji Generalnej UNESCO Irina Bokova, b. bułgarska minister spraw zagranicznych, została wybrana na nowego dyrektora generalnego organizacji, zastępując odchodzącego z tego stanowiska po 10 latach Matsuurę Kōichirō (Japonia). 12 października Wyspy Owcze dołączyły do grona członków stowarzyszonych UNESCO.

6 listopada – Na szczycie Indie–UE w New Delhi przywódcy zgodzili się na wynegocjowanie w ciągu roku porozumienia o wolnym handlu, podpisali umowę o współpracy w dziedzinie energetyki fuzyjnej oraz rozmawiali m.in. o walce z terroryzmem w Afganistanie i Pakistanie i o redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tej ostatniej kwestii nie osiągnąwszy porozumienia.

14–15 listopada – 17. szczyt APEC w Singapurze poświęcony był dyskusjom na temat długoterminowej strategii wzrostu gospodarczego państw Azji i Pacyfiku po kryzysie. 21 liderów regionu utrzymało swój sprzeciw wobec protekcjonizmu gospodarczego i powtórzyło wolę dokończenia „rundy z Dauhy” i realizacji tzw. celów z Bogor, agendy liberalizacji handlu i inwestycji w regionie przyjętej przez organizację w 1994 r.

30 listopada – Na 12. szczycie Chiny–UE w Nankinie premier ChRL Wen Jiabao zaapelował o stworzenie bardziej strategicznej, całościowej i stabilnej relacji między obydwojma partnerami. Osią rozmów była kwestia porozumienia klimatycznego na zbliżającym się szczycie kopenhaskim.

4 grudnia – Timor Wschodni został 183. członkiem Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO).

7–18 grudnia – 15. konferencja stron Konwencji ramowej NZ o zmianie klimatu w Kopenhadze miała zgodnie z balijskim planem działania za zadanie uzgodnić zobowiązania emisyjne państw po roku 2012. 18 grudnia projekt porozumienia, przygotowany przez USA, Chiny, Indie, Brazylię i RPA, nie uzyskał jednogłośniego poparcia i nie został wiążąco przyjęty, lecz jedynie „wzięty pod uwagę”.